

**DOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE BULUNAN GÜZEL SANATLAR
LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMLERİNİN MEVCUT DURUMLARININ
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Tuğçe Elif Mutlu

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ARALIK, 2018

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezdten fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Tuğçe Elif
Soyadı : Mutlu
Bölümü : Müzik Eğitimi
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: : Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinin Mevcut Durumlarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi
İngilizce Adı: : The Evaluation Of The Ongoing Situation Of Music Departments Of The Fine Arts High Schools Located At Easternanatolia Region With Respect To The Teachers' Point Of View

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Tuğçe Elif Mutlu

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Tuğçe Elif Mutlu tarafından hazırlanan “Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinin Mevcut Durumlarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Yılmaz ŞENDURUR

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

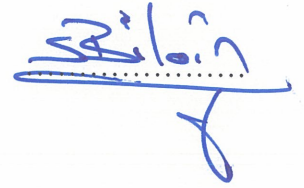
Başkan: Prof. Bige Bediz KINIKLI

Müzik Bölümü Yaylı Çalgılar Anasanat Dalı, Hacettepe Üniversitesi

Üye: Dr. Öğretim Üyesi Selçuk BİLGİN

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 25 /12/2018

Bu tezin Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

Sevgili aileme...

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın her aşamasında tecrübeleriyle beni destekleyen, lisans-yüksek lisans eğitimim boyunca da engin bilgi ve deneyimleriyle her zaman yanımda olan değerli tez danışmanım Prof. Yılmaz ŞENDURUR' a, beni bu günlere getiren ve eğitim hayatım boyunca bana her konuda destek veren annem Emine MUTLU 'ya, babam Abdullah MUTLU' ya ve ağabeyim Tuna MUTLU' ya ayrıca araştırmama katkı sağlayan tüm meslektaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

**DOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE BULUNAN GÜZEL SANATLAR
LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMLERİNİN MEVCUT DURUMLARININ
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Tuğçe Elif Mutlu

**GAZİÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Aralık 2018**

ÖZ

Bu araştırma; Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinin mevcut durumlarının öğretmen görüşleri açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada veriler Ağrı Güzel Sanatlar Lisesi, Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi, Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi, Elazığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi, Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi, Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi, Kars Gülahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi, Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi, Muş Güzel Sanatlar Lisesi, Van Güzel Sanatlar Lisesi, Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümlerinde görev yapan 78 müzik öğretmenine 6 sorudan oluşan kişisel bilgiler ve 40 sorudan oluşan 5’li likert tipi anket uygulanarak sağlanmıştır. Bu bağlamda nicel bir araştırmadır. Yapılan çalışmada Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan 11 tane güzel sanatlar lisesine anket soruları gönderilmiş olup okullarda görev yapan müzik öğretmenleri gönüllülük esasına dayanarak anket sorularını cevaplamışlardır. Öğretmenlere uygulanan anket müzik bölümlerinin yeterli sayıda öğretmene sahip olup olmadığı, okulların fiziki çalışma koşulları, ders materyalleri, müzik eğitimiyle ilgili haftalık ders saatlerinin ve konser etkinliklerinin yeterliliği ile ilgili konuları içermektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmen sayılarına genel olarak bakıldığında orta düzeyde yeterli olduğu görülmüştür. Fiziki çalışma koşullarının yeterliliği vasatın altında kaldığı ve ders materyallerinin ise yetersiz olduğu saptanmıştır. Haftalık ders saatlerinin ve öğrencilerin

gelişimi için il/ilçe içerisinde yapılan etkinlik sayısının ise orta düzeyde yeterli olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Müzik eğitimi, Güzel Sanatlar Lisesi
Sayfa Adedi : 79
Danışman : Prof. Yılmaz ŞENDURUR

**THE EVALUATION OF THE ONGOING SITUATION OF MUSIC
DEPARTMENTS OF THE FINE ARTS HIGH SCHOOLS LOCATED
AT EASTERNANATOLIA REGION WITH RESPECT TO THE
TEACHERS' POINT OF VIEW
(Master's Thesis)**

Tuğçe Elif Mutlu

**GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
December 2018**

ABSTRACT

This research aims at evaluating the ongoing situation of music departments of the fine arts high schools located at Eastern Anatolia Region with respect to the teachers' point of view. The data of this research were provided via applying the questionnaires composed of 6 personal information questions and 40 questions prepared within 5-likert scale questionnaires proposed to 78 music teachers who work in the music departments at Ağrı Fine Arts High School, Bingöl Fine Arts High School, Bitlis Ziya Eren Fine Arts High School, Elazığ Kaya Karakaya Fine Arts High School, Erzincan Fine Arts High School, Erzurum Yakutiye Fine Arts High School, Kars Gülahmet Aytemiz Fine Arts High School, Malatya Abdulkadir Eriş Fine Arts High School, Muş Fine Arts High School, Van Fine Arts High School, Iğdır Fine Arts High School. In this respect, it is a quantitative research. In the study, the questionnaires were sent to total of 11 fine arts high school located at Eastern Anatolia Region and the teachers in charge there submit their responses on a volunteer basis. The questionnaires contain the questions of whether the numbers of the teachers are sufficient in music department, the physical conditions of the schools, course materials, the sufficiency of the weekly music hours during the music education and the sufficiency of the concert activities. According to data obtained from the research, the numbers of the teachers in charge seem, in general, on a mid-range level sufficiency. The physical conditions were determined as below the mid-range level and the course materials

were found to be as low level in sufficiency. The weekly hours and the numbers of the activities which are organized within the Province/County for the development of the students were determined as on mid-range level.

Key Words : Music education, Fine Arts High School
Page Number : 79
Supervisor : Prof. Dr. Yılmaz ŞENDURUR

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
Doğu Anadolu Bölgesi'nde Bulunan Güzel Sanatlar Liseleri.....	9
Problem Durumu	10
Fiziki Ortam	10
Sıcaklık.....	11
Aydınlatma	12
Akustik.....	12
Büyüklik.....	12

Öğretmen Sayıları.....	13
Problem Cümlesi.....	14
Alt Problemler.....	14
Araştırmanın Amacı	15
Araştırmanın Önemi.....	15
Sayıtlar.....	15
Sınırlılıklar.....	16
BÖLÜM II.....	17
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	17
Eğitim.....	17
Sanat Eğitimi	18
Müzik Eğitimi.....	19
Türkiye’de Müzik Eğitimi.....	20
BÖLÜM III	24
YÖNTEM.....	24
Araştırma Modeli.....	24
Evren ve Örneklem	24
Veri Toplama Araçları	26
Güzel Sanatlar Lisesi Yeterlilik Ölçeği	26
Verilerin Analizi.....	28
BÖLÜM IV	29
BULGULAR VE YORUM	29
Öğretmen yeterliliğine ilişkin bulgular	29
Boyutlara ait ortalama düzeylerin karşılaştırılması.....	34
Yeterlilik boyutlarının demografik değişkenlere göre karşılaştırılması.....	34

BÖLÜM V	38
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	38
Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	38
İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	38
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	39
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	39
Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	39
Öneriler	40
KAYNAKLAR.....	41
EKLER	45
EK 1: Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar Ve Spor Liseleri Yönetmeliği	46
EK 2: Güzel Sanatlar Eğitimi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik.....	53
EK 3: Ders Çizelgeleri	55
EK 4: İzin Dilekçesi	57
EK 5: Yönerge	58
EK 6: Kişisel Bilgiler	59
EK 7: Anket	60

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Müzik Öğretmenleri (Kadro lu)</i>	14
Tablo 2. <i>Örnekleme Seçilen Okullar ve Anket Sayıları</i>	25
Tablo 3. <i>Örneklem Grubundaki Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler</i>	25
Tablo 4. <i>Faktör ve Güvenirlik Analizi Sonuçları</i>	27
Tablo 5. <i>Öğretmen Yeterliliğine İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)</i>	29
Tablo 6. <i>Fiziki Çalışma Koşullarının Uygunluğuna İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)</i>	30
Tablo 7. <i>Ders Materyallerinin Yeterliliğine İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)</i>	32
Tablo 8. <i>Haftalık Ders Saatinin Yeterliliğine İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)</i>	32
Tablo 9. <i>Öğrencilerin Etkinliklere Katılım Yeterliliğine İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)</i>	33
Tablo 10. <i>Boyutların Mesleki Hizmet Süresine Göre Karşılaştırılması</i>	34
Tablo 11. <i>Boyutların Güzel Sanatlar Lisesindeki Hizmet Süresine Göre Karşılaştırılması</i>	35
Tablo 12. <i>Boyutların Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması</i>	36
Tablo 13. <i>Boyutların Mezun Olunan Lise Türüne Göre Karşılaştırılması</i>	36
Tablo 14. <i>Boyutların Ana Çalgıya Göre Karşılaştırılması</i>	37

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Yeterlilik boyutlarına ilişkin ortalama grafiği.....	34
--	----

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
MİÖY	Müziksel İşitme-Okuma-Yazma
TDK	Türk Dil Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim; bireylerin sosyal gelişimini, davranışsal değişimini, benlik saygılarını ve yaşamsal olgunluklarının artmasını sağlayan değişim ve gelişim sürecidir. Bu sürece bir bütün olarak bakıldığında ise kişilerin edindikleri bilgi ve deneyimlerle davranışlarını bilinçli olarak değiştirmesi bu bütünün en önemli noktasını oluşturmaktadır. Bu değişim sadece kişilerin kendi yaşantılarını ve özel çevrelerini değil aynı zamanda toplumsal ve kültürel yapıyı da etkilemektedir.

Er (2012) eğitimi “bireyin geçirdiği planlı/örgütlenmiş yaşantılar (deneyimler) yolu ile, davranışsal yapılarında (bilişsel, duyuşsal, devinişsel), önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda (parçası olduğu toplumun ortak çıkarlarına olumlu yönde hizmet etmeye yönelik belirlenen amaçlar) birtakım değişiklikler meydana getirme sürecidir”(s1) şeklinde tanımlarken Tezcan (1985) ise eğitimi “bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır”(s.4) şeklinde tanımlamıştır.

“Eğitimi daha geniş anlamda düşünecek olursak, birey yoluyla toplumu geliştirme değiştirme ve gelecek nesillere, içinde yaşanılan toplumun inançlarını ahlaki değerlerini aktarma sürecidir denilebilir. Bu doğrultuda bireyin değişimi ve gelişiminin, içinde yaşadığı toplumu etkilediği söylenebilir”(Özer 2017, s, 1).

Üstün (2010)’ e göre eğitim en genel anlamıyla İnsanları belli amaçlara göre yetiştirme, kişiliğini farklılaştırma, kazanılan bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını bilinçli olarak değiştirme ve geliştirme sürecidir. Eğitimin temel amacı; toplumların ihtiyaç duyduğu özellikleri bünyesinde barındıran bireyler yetiştirmek ve bireyde gereken yapısal ve davranışsal değişimin gerçekleşmesini sağlamaktır (s.1) .

Bireylerin zihinsel(düşünce), duyuşsal(tutum), fiziksel(beceri) davranış değişikliklerinin yanı sıra kültürünü, dünyaya bakış açısını, yaşam tarzını belirlemesini ve toplumsal yeteneğini geliştirmesini amaçlayan eğitim, toplumsal yapı içerisinde gerekli görülen değişikliklerin zamanla gerçekleşmesinde önemli bir rol oynar. Bu yüzden bireylerin aldığı eğitim ile toplumsal gelişme arasında sıkı bir ilişki vardır. İstenen yönde değişim ve gelişim eğitimin en temel işlevleri arasında yer almakla beraber bu temel işlevler doğrultusunda toplumların eğitime verdikleri değer de refah seviyelerinin yükselmesinde oldukça etkili olmaktadır.

Ülkelerin siyasi, ekonomik ve kültürel olarak gelişmişliği, eğitim politikalarına verdikleri önem ile ölçülebilir. Örneğin Finlandiya’da eğitim politikalarına yön veren unsurlar arasında bulunan eğitimde fırsat eşitliği, ayırım gözetmeden herkese her yerde eğitim, eğitim hizmetlerinde sosyal bakımdan eşit imkanlar sağlamak, iyi eğitilmiş aileler ve eğitimin yaşam boyu devam etmesi sistemin gelişmesi ve devamlılığı açısından çok önemli rol oynamıştır. Finlandiya’daki eğitim sisteminin amacı “kişilik yaratmak” olmuştur. Bu kişilik yaratma amacını gerçekleştirmek için ise eğitim hizmetlerinin yanında sosyal hizmetlere de önem vermişlerdir. Eğitim politikalarının en önemli kısmını ise müfredat dışı etkinlikler oluşturmakla beraber öğrenciler bilgileri yaparak-yaşayarak öğrenmektedirler. Sanat ve sporla iç içe geçen eğitim, başarıyı beraberinde getirmiştir.

Dünyanın en önemli ekonomisine sahip Güney Kore’de de başarının sırrı çok iyi bir eğitim sistemi ve bunu destekleyen eğitim politikaları olmuştur. Finlandiya’daki gibi eğitimde fırsat eşitliğine çok önem veren Güney Kore, eğitime oldukça yüksek bütçeler ayırmaktadır. Her ülke vatandaşının ülkenin ve toplumun gelişimine katkıda bulunabilen ve her bakımdan donanımlı kişiler olarak yetiştirmeyi amaçlayan Güney Kore, dünyanın en başarılı ülkeleri arasında yer almıştır.

Finlandiya ve Güney Kore örneklerinde de görüldüğü gibi eğitim sistemlerindeki ortak hedefler fırsat eşitliğine önem vererek toplumun ihtiyaçlarına göre bireyler yetiştirmek, onları her yönden bilgili ve deneyim sahibi kişiler olarak topluma kazandırmak olmuştur. Çağdaşlaşma yolunda sanayi, bilim, sanat gibi unsurların ne kadar önemli olduğunu fark etmeleri, eğitime verdikleri önem ve bu unsurları en iyi şekilde vatandaşlarına aktarmaları Güney Kore ve Finlandiya gibi Kanada, Singapur, Japonya’yı da sosyo-ekonomik ve kültürel alanda başarıya ulaştırmıştır.

Ülkeleri başarıya ulaştıran unsurlar sadece bilim ve teknik alanlarındaki eğitime verdikleri önem değil çağdaş bir yaklaşımla bireylerin kültür, sanat, spor ve sosyal beceri gibi alanlarda da yetiştirilmeleri için gerekli çalışmaları yapmalarıdır. Bilim ve sanat eğitimin ayrılmaz parçalarını oluşturmakla beraber eğitim yapısı içinde birbirlerinden ayrı düşünülemezler. Acay (1999) ‘ın da belirttiği üzere “Eğitim, kişinin topluma yararlı olabilecek nitelikte yetiştirilmesini sağlar. Bu her ulusun vazgeçemeyeceği ortak özelliğidir. Ancak eğitim sözcük olarak bir bütün’ü belirler. Ayrıntıya girildiğinde, kişinin sanatsal, sosyal, kültürel ve bilimsel yönden gelişimi söz konusu olur”(s.5).

Bu bütünün içerisinde şüphesiz ki sanat, insanların kişiliğini farklılaştırmada, bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını değiştirme ve geliştirme sürecinde diğer etkenlere göre daha önemlidir. Sanat doğrudan sosyal ve kültürel değişimi-gelişimi etkilediği için bireylerin sanat alanında aldığı eğitim; beğeni duygularının gelişmesini, farklı kültürlerle değer vermesini, farklı görüşlere saygı göstermesini, etik değerlerin kazanılmasını, duygusal ve ruhsal deneyim kazanmasını büyük ölçüde sağlamanın yanı sıra insani ve ahlaki değerleri kazandırması bakımından da oldukça önemlidir.

“Sanat eğitimi; modern eğitimin nitelikli insan yetiştirme amacına ulaşmada en önemli eğitim modelidir” (Akgün, 2003, s.2). Nitelikli insan kendisini ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirmiş, yenilik ve gelişmelere açık olan, üretken, bilgisini deneyimleriyle destekleyip sentezleyebilme gibi özelliklere sahip olan kişilerdir. Bütün bu özellikleri destekleyen sanat da eğitimin bir parçası olmakla birlikte bireylerin dünyaya ve olaylara bakış açısını değiştirir, yaratıcılık ve estetik beğeni düzeylerini yükseltmektedir. Çağımızda hızla gelişen teknoloji ve endüstri, insanların birbirlerine ve kendisine yabancılaşmasını sağlamış, sadece üretime ve tüketime olan tutku insanlardaki yetenek, hayal kurma ve yaratıcılık gibi unsurları olumsuz yönde etkilemiştir. Bu yüzden günümüzde sanat eğitime daha çok ihtiyaç duyulmakta ve genel eğitimin merkezinde bulunması gerekmektedir.

Sanat eğitiminin bireylere kattığı yaratıcılık, estetik beğeni ve çok yönlü bakış açıları şüphesiz ki çok önemlidir. Ancak bu özelliklerin insanlara kazandırılabilmesi ve yaşam boyu devam etmesi için sanat eğitime erken yaşta başlanmalıdır. “Küçük yaşlarda verilmeye başlanan sanat eğitiminin, çocuklara yaratıcı bir kimlik kazandırmada önemli bir rolü vardır” (Ersoy, 1993, s.273). Bu yüzden sanat eğitimi erken yaşta başlar ve zaman içinde kişilerin yaş grubu, bedensel, zihinsel, ilgi, istek ve yeteneklerine göre şekillenir.

Buyurgan-Buyurgan (2007) ‘ a göre “Sanat eğitimi; yaratıcılık eğitiminin ön planda tutulduğu, ıraksak düşünmenin geliştirildiği, her öğrencinin kişisel gelişimi ve eğilimleri paralelinde yönlendirilmeye çalışıldığı en güvenilir ortamlardan biridir”(s.5).

Bireylerin yaratıcılığını, beğeni duygusunu, güzellik algısını geliştiren en önemli sanat dallarından olan müzik eğitimi de sanat eğitiminin çok önemli bir parçasını oluşturmaktadır. ”Müzik eğitimi bireyde amaçlı olarak kültürel, sanatsal ve müzikal davranışlar kazandırır. Bu kazanımlar sonucunda bireyde değişimler meydana gelir”(Türkmen,2010, s. 961).Bu değişimler nitelikli insanların-toplumların meydana gelmesinde önemli rol oynamaktadır. Bilen (1995) ‘ in de belirttiği üzere ”Nitelikli bir toplumun oluşturulmasında özellikle önemli olan yaratıcı kişiliklerin geliştirilmesinde, müzik eğitimi en etkili araçlardan biridir”(s.8). Uçan(2005) ’a göre ise; “Müzik eğitimi, temelde, müziksel etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin ve giderek toplumun estetik gereksinimlerini karşılamaya, yaratma güdüsünü doyurmaya, beğenisini(zevkini) geliştirmeye, içinde yaşanılan doğal, toplumsal ve kültürel gerçekliğe (çevreye) daha duyarlı ve uyarlı olmasını sağlamaya yönelik davranış değişiklikleri oluşturmayı amaçlar(Uçan, 2005, s. 176).

Müzik eğitiminin sadece bireysel ve toplumsal değişmeye-gelişmeye katkısı yoktur. Müzikal anlamda bilgi sahibi olmak, müzikal davranış kazanmak gibi işlevleri de vardır.“Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir” (Uçan, 2005,s. 14).

Bu süreç içerisinde belirlenen amaçlar doğrultusunda müzik eğitimi “örgün” ve “yaygın” olarak düzenlenmiştir.

Tezcan(1988)’ e göre “Örgün Eğitim okulda yapılan eğitimidir. Planlı, programlı ve düzenlidir. Yaygın Eğitim yine örgün eğitim gibi planlı ve programlıdır. Yegane fark her yaş kademesinde bu öğretimin açık olmasıdır. Oysaki örgün eğitim yaş ile sınırlandırılmıştır. Daha çok,örgün eğitim imkanlarından hiç yararlanmamış durumda olanlara, okuldan erken ayrılanlara, meslek dallarında daha yeterli olmak isteyenlere yöneliktir”(s.4).

Müzik eğitimi genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi olarak üç boyutta incelenmektedir.

Genel müzik eğitimi her yaşta ve düzeyde bireye verilen müzik eğitimidir. Müziği tanımak, bilinçli olarak tüketmeyi öğrenmek ve müzik kültürünü geliştirmek bu eğitimin temel amaçlarındandır. Genel müzik eğitimi özengen ve mesleki müzik eğitiminin de temelini oluşturması bakımından önemlidir. Özengen müzik eğitime bakıldığında ilgi, istek ve istidat sahibi olan bireylerin sadece zevk ve doyum sağlamak amacıyla aldıkları eğitimidir.

Say (2002)'a göre" amatörlerle yönelik müzik eğitimi, müziğin belli bir dalında kendisini geliştirmek isteyen kişilere etkin bir müzikal katılım ve doyum sağlayan ileri müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Bu eğitim zorunlu değildir, tam tersine, bireylerin kendi isteği, ilgisi ve yatkınlığından yola çıkılarak onlara fırsat ve olanak sağlamayı öngörür. Gelişkin ülkelerde amatör müzik eğitimine katılan insanların geniş kitleler oluşturduğu görülür, bu nedenle onlar toplumun "müzikal gövdesi" kabul edilir"(s. 361).

Mesleki müzik eğitimi ise müziği meslek olarak yapmak isteyen kişilerin aldığı eğitimdir.

Er (2012) ' e göre "Mesleki müzik eğitimi, müziğe belirli düzeyde yatkın olup, müziğin bir dalını kendisine çalışma alanı/meslek olarak seçen kişilere, formal olarak, örgün eğitim kurumlarında verilen müzik eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi bireye, çalışma alanı olarak seçtiği dalın gerektirdiği müziksel birikimi ve müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar"(s.3).

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumlar Güzel Sanatlar Fakülteleri bünyesinde bulunan Müzik Bölümleri, Eğitim Fakülteleri bünyesinde bulunan Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve Konservatuarlardır. Bu kurumların dışında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı, öğrencilerin özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını sağlamak amacıyla güzel sanatlar liseleri açılmıştır. Aynı zamanda güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini, alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini, millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlaması da amaçlanmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda 1989-1990 eğitim-öğretim yılında açtığı ilk kurum, "İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi" 'dir. İlk İstanbul'da açılan güzel sanatlar lisesini daha sonra diğer illerimizde açılan okullar takip etmiştir. Günümüzde 73 ilde toplam 88tane güzel sanatlar lisesi vardır. Bunların 11 tanesi Doğu Anadolu bölgesinde bulunmaktadır. Ülkemizde bulunan bu okulların isimleri şöyledir;

- Adana – Adana Güzel Sanatlar Lisesi
- Adıyaman-Adıyaman Güzel Sanatlar Lisesi
- Afyonkarahisar-Afyonkarahisar Güzel Sanatlar Lisesi
- Ağrı- Ağrı Güzel Sanatlar Lisesi
- Aksaray- Aksaray Güzel Sanatlar Lisesi
- Amasya-Amasya Güzel Sanatlar Lisesi
- Ankara- Ankara Güzel Sanatlar Lisesi

- Ankara- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesi
- Ankara-Altın Eğitim Güzel Sanatlar Lisesi
- Ankara-Özel Modern Ankara Çınar Güzel Sanatlar Lisesi
- Antalya-Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Güzel Sanatlar Lisesi
- Antalya-Türkler Güzel Sanatlar Lisesi
- Aydın- Yüksel Yalova Güzel Sanatlar Lisesi
- Balıkesir-Sebahat-Cihan Şişman Güzel Sanatlar Lisesi
- Balıkesir-T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi
- Bartın-Bartın Güzel Sanatlar Lisesi
- Batman-Batman TOBB Güzel Sanatlar Lisesi
- Bingöl-Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi
- Bitlis- Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi
- Bolu-Bolu Güzel Sanatlar Lisesi
- Burdur-Burdur Güzel Sanatlar Lisesi
- Bursa-Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi
- Çanakkale-Akçansa Güzel Sanatlar Lisesi
- Çankırı-Selahattin İnal Güzel Sanatlar Lisesi
- Çorum-Çorum Güzel Sanatlar Lisesi
- Denizli-Hakkı Dereköylü Güzel Sanatlar Lisesi
- Diyarbakır-Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi
- Düzce-Düzce Güzel Sanatlar Lisesi
- Edirne-Hasan Rıza Güzel Sanatlar Lisesi
- Elazığ- Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi
- Erzincan-Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi
- Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi
- Eskişehir-Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi

- Gaziantep-Gaziantep Ticaret Odası Güzel Sanatlar Lisesi
- Giresun-Giresun Güzel Sanatlar Lisesi
- Hakkari-Hakkari Güzel Sanatlar Lisesi
- Hatay-Hatay Güzel Sanatlar Lisesi
- Iğdır-Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi
- Isparta-Isparta Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Cemal Reşit Rey Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Pera Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Aydın Doğan Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Aşık Veysel Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Adıgüzel Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Başakşehir Güzel Sanatlar Lisesi
- İstanbul-Burç Güzel Sanatlar Lisesi
- İzmir-Işıl Saygın Güzel Sanatlar Lisesi
- İzmir-Ümran Baradan Güzel Sanatlar Lisesi
- Kahramanmaraş-Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Lisesi
- Karabük-Karabük Safranbolu İMKB Güzel Sanatlar Lisesi
- Karaman-Karaman Güzel Sanatlar Lisesi
- Kars-Gülahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi
- Kastamonu-Orhan Şaik Gökyay Güzel Sanatlar Lisesi
- Kayseri-Feyziye-Memduh Güpgüpoğlu Güzel Sanatlar Lisesi
- Kırıkkale-Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi
- Kırklareli-Bilal Yapıcı Güzel Sanatlar Lisesi
- Kırklareli-Tek Güzel Sanatlar Lisesi

- Kırşehir-Neşet Ertay Güzel Sanatlar Lisesi
- Kocaeli-Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi
- Konya-Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi
- Kütahya-Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi
- Malatya- Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi
- Manisa-Manisa Güzel Sanatlar Lisesi
- Mardin-Mardin Güzel Sanatlar Lisesi
- Mersin-Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi
- Muğla-Muğla Güzel Sanatlar Lisesi
- Muş-Muş Güzel Sanatlar Lisesi
- Nevşehir-Şehir Demet Sezen Güzel Sanatlar Lisesi
- Niğde-Niğde Güzel Sanatlar Lisesi
- Ordu-Pembe-İzzet Şahin Güzel Sanatlar Lisesi
- Osmaniye-Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi
- Rize-Türk Telekom Güzel Sanatlar Lisesi
- Sakarya-Sakarya Güzel Sanatlar Lisesi
- Samsun-İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi
- Siirt-Siirt Takasbank Güzel Sanatlar Lisesi
- Sinop-İMKB Şehit Ertan Yılmaztürk Güzel Sanatlar Lisesi
- Sivas-Muzaffer Sarısözen Güzel Sanatlar Lisesi
- Şanlıurfa-Şanlıurfa Güzel Sanatlar Lisesi
- Şırnak-Şırnak Güzel Sanatlar Lisesi
- Tekirdağ-Tekirdağ Güzel Sanatlar Lisesi
- Tokat-Tokat Güzel Sanatlar Lisesi
- Trabzon-Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi
- Uşak-Besim Atalay Güzel Sanatlar Lisesi

- Van-Van Güzel Sanatlar Lisesi
- Yozgat-Nida Tüfekçi Güzel Sanatlar Lisesi
- Zonguldak-Erdemir Güzel Sanatlar Lisesi

Doğu Anadolu Bölgesi'nde Bulunan Güzel Sanatlar Liseleri

- Ağrı Güzel Sanatlar Lisesi
- Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi
- Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi
- Elazığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi
- Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi
- Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi
- Kars Gülahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi
- Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi
- Muş Güzel Sanatlar Lisesi
- Van Güzel Sanatlar Lisesi
- Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi

Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde verilen eğitimin verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi açısından okulların fiziki koşulları, ders materyalleri, öğretmen sayıları, müzik alanında verilen derslerin haftalık ders saatleri, konser etkinlikleri gibi faktörlerin çok önemli olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Doğu Anadolu bölgesinde bulunan güzel sanatlar liselerinde bu faktörlerin yetersiz olduğu düşünülmektedir. Yapılan literatür taramasında ise konu ile ilgili yapılan bir çalışma olmadığı görülmüştür. Bu noktadan yola çıkılarak Doğu Anadolu bölgesinde bulunan güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde görev yapan müzik öğretmenlerinin konu ile ilgili görüşlerini alarak mevcut durumun tespit edilmesi gerektiği düşünülmüştür. Bu düşünceden yola çıkılarak problem durumu aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

Problem Durumu

Güzel sanatlar liseleri öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını sağlamak amacıyla açılan, alanlarında araştırmacılığa yönelen, yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken olan, milli ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlayan önemli kurumlardan biri olmuştur. Öyle ki bu amaçları yerine getirebilmek için ilki 1989 yılında kurulmak üzere ve günümüze kadar 73 ilde toplam 88 tane güzel sanatlar lisesi açılmıştır.11 tanesi Doğu Anadolu bölgesinde bulunan bu kurumlar ülkemizin her bölgesinde açılmış olup sanat eğitimi konusunda önemli bir potansiyele sahiptir.

Güzel sanatlar liselerinin müzik bölümleri, verilmek istenen eğitim-öğretim için fiziki koşullar, ders materyalleri, konser etkinlikleri vb. faktörlerde oldukça donanımlı ve çok kapsamlı olması gerekmektedir. Okulların fiziki koşulları, ders materyalleri, öğretmen sayıları, müzik alanında verilen derslerin haftalık ders saatleri, konser etkinlikleri gibi faktörler okulların kuruluş amaçlarının gerçekleştirilebilmesi bakımından oldukça önemlidir. Ancak okulların sahip oldukları imkânlar dolayısıyla bu amaçların gerçekleştirilmesi bazı bölgelerimizde oldukça zor olabilmektedir. Bu araştırmada Doğu Anadolu bölgesinde bulunan güzel sanatlar liselerinin mevcut durumları tespit edilerek bu bölgede bulunan okullardaki öğretmen sayılarının, fiziki koşulların, materyal ve müzik alan ders saatlerinin yeterliliğinin ne durumda olduğu tespit edilmek istenmiştir.

Fiziki Ortam

Okullar ülkemizdeki ve dünyadaki kültürel, ekonomik, teknolojik vb. gelişmeleri gözlemleyip, idrak edip, genç nesillere aktararak toplumun gelişmesini sağlayan kurumlardır. Bu kurumların toplumsal amaçlara hizmet edebilmeleri için hareketli ve etkin bir yapıya sahip olmaları gerekmektedir. Okulların etkin ve hareketli olması ancak yeterli, uygun ve kullanılabilir fiziksel mekânlar ile mümkündür. Kleberg (1998) 'e göre;

Öğretmen-öğrenci yaşamının büyük bir bölümünün geçtiği fiziksel mekan yani sınıf öncelikle içerisinde bir takım özellikleri barındırmalıdır. Bunlar; öğrenciye çalışma zemini ve ders yapma olanağı tanıyan işlevsellik, öğrenme aktivitelerinin arzu edilen duruma gelmesinde öğrencide duygu yoğunluğu ortaya çıkarması, farklı amaçlara hizmet edebilecek esnekliğe sahip olmalıdır ve öğrencilere sınıfta elde ettiklerini doyusya yaşatacak estetik bir değer önde gelmelidir(s.35).

Çünkü bu özellikler öğrenci üzerinde psikolojik etkiler göstermektedir. Bu nedenle fiziksel ortam ile ilgili her parametre eğitimi iyi veya kötü etkileyebilmektedir. Aydın (1998)' ın belirttiği üzere;

Eğitim türü ve düzeyi, dersin amacı gibi değişkenlere göre, yapılandırılmış sınıf ortamı, öğrencilerin güdülenmesini kolaylaştırır. Yapılandırılmış ortam, sınıfta yer alan fiziksel özelliklerin amaca uygun düzenlenmesini tanımlamaktadır. Her durumda eldeki olanaklar ölçüsünde düzenlenebilecek en uygun sınıf ortamının sağlanması amaçlanmalıdır. Çünkü fiziksel ortamın uygunluğu, etkili öğrenme-öğretme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır(s.34).

Bir sistemin yer aldığı mekanın özellikleri ile, sistemin araç, süreç ve hedeflerinin uyum içinde olması gerekir. Mekân, sistemin bir parçası olarak, onun diğer parçalarıyla uyumlu olmak durumundadır(Başar 1998, s.28)

Ülkemizdeki güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinin fiziki yapıları öğrencilerin alanları ile ilgili verimli ders yapabilmeleri bakımından oldukça önemlidir. Okullarda öğrencilerin ders yaptıkları veya ders dışında enstrümanlarına çalıştıkları bireysel odaların, müzik ile ilgili işitme-okuma-yazma eğitimi aldıkları sınıfların, konser salonlarının, çalgı toplulukları sınıflarının; sayısı, akustik yapısı, sıcaklığı, aydınlatılması, büyüklüğü öğrenci başarısını ve verimli ders işlenmesini etkileyen çok önemli etkenlerdir.

Sıcaklık

Ortamın ideal sıcaklıkta olmaması kişinin performansını etkileyen ayrıca verimli ders işlenmesine engel olan önemli faktörlerden biridir. Öğrencilerin okullarında dersleri gereği en fazla vakit geçirdikleri yerler sınıflar olduğu için bu ortamların verimli ders işlenmesine uygun hale getirilmesi öğrencilerin başarısını oldukça etkilemektedir.

Başarının yanı sıra öğrencilerin enstrümanlarına çalıştıkları, toplu şekilde performans sergiledikleri(orquestra), müziksel işitme-okuma-yazma derslerini yaptıkları sınıflar ve konser salonlarının çok soğuk veya çok sıcak olması öğrencilerin kas ve iskelet sisteminde önemli rahatsızlıklara sebep olabilmektedir. Sıcak olan ortamda (damarlar genişlediğinden) damara fazla kan gitmesi nedeniyle özellikle el ve ayaklarda şişme oluşur. Soğuk olan ortamda ise (damarlar büzüldüğünden) damarlara daha az kan gideceğinden bu yerlerde sertlik, uyuşma ve kas kontrolü zayıflayacaktır. Soğukta kaslar yeteri kadar ısınmadığından kişide önceden oluşmuş küçük kas-iskelet problemlerinin büyümesine neden olabilir. Bu etkiler hızlı ve kasların yoğun kullanımını gerektiren hareketlerde öğrencilerin fizyolojik durumunu kötüleştirebilir.

Aydınlatma

Ortaman yeterince aydınlatılması sıcaklık kadar önemli bir durumdur. Öğrenciler enstrümanlarında başarıya ulaşmak için uzun süreli ve bol tekrarlı çalışmalar yaptıklarından yanlış, yetersiz veya aşırı aydınlatılan ortamlarda çalışmalarını başarılarını ve sağlıklarını olumsuz yönde etkilemektedir. Yanlış, yetersiz veya aşırı aydınlatmanın baş ağrısına, göz yorgunluğuna, göz kuruluğuna, dikkatsizliğe neden olduğu bilinmektedir

Akustik

Akustik yapı müzik derslerinin işlendiği sınıflarda ve bireysel enstrüman çalışmalarının yapıldığı odalarda sağlıklı ders yapılmasını etkileyen önemli bir faktördür. Akustik yapının olmadığı sınıflarda enstrümanlardan çıkan ses ne kadar kaliteli olursa olsun dinleyiciye gelen ya da icracıya gelen ses gürültü şeklinde olabilir. Birden fazla enstrüman bir araya geldiğinde duvarlarda herhangi bir akustik yapı olmaz ise ses duvara çarpıp yankılanacağından çalgılardan çıkan ses birbirinden ayırt edilemeyebilir. Bu da öğretmenin ve öğrencilerin konsantrasyonunu etkilemekle beraber performanslarını da etkileyebilmektedir.

Büyüklik

Öğrencilerin müzik ile ilgili işitme-okuma-yazma eğitimi ve çalgı toplulukları eğitimi aldıkları sınıfların büyüklüğü bu derslerin amaçlarına bakıldığında oldukça önemlidir. Öğrencilerin müzik eserlerini şefe uyararak ve ses bütünlüğüne dikkat ederek seslendirmesi, grup çalışmalarında sorumluluk bilincinin geliştirilebilmesi ve eserlerin dönemsel özelliklerine uygun seslendirilebilmesi için öğrencilerin orkestra düzenine uygun bir şekilde oturması oldukça önemlidir. Bu düzende oturabilmeleri, müzik eserlerinde belirtilen yay hareketlerini doğru ve rahat yapabilmeleri, grup arkadaşlarını duyup onlarla uyum içinde çalabilmeleri, nota sehpaalarını koyabilmeleri vb. için çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfların yeterince büyük olması önemli bir faktördür.

Çalgı Toplulukları Derslerinin amaçlarına genel olarak baktığımızda;

1. Orkestra hakkında temel bilgilere sahip olması,
2. Müzik eserlerini şefe uyararak ve ses bütünlüğüne dikkat ederek seslendirmenin önemini kavraması,

3. Orkestra müziği dönemleri, bestecileri ve eserleri hakkında bilgi sahibi olması,
4. Eserleri dönem özelliklerine uygun seslendirmesi,
5. Konserlere hazırlık aşamalarını kavraması ve uygulaması,
6. Grup çalışmalarında sorumluluk bilincini geliştirmesi,
7. Toplu sahne performansında kaygı düzeylerini asgariye indirmesi,
8. Batı müziğinde ve Türk müziğinde tür, biçim ve özellikler hakkında bilgi sahibi olması,
9. Türk ve dünya müziği eserlerinden dağarcık oluşturabilmesidir (MEB, 2016, s. 4).

Yine aynı şekilde işitme-okuma-yazma derslerinin yapıldığı sınıflar öğrencilerin ve öğretmenlerin verimli ders yapabilmeleri için uygun büyüklükte olması gerekmektedir. Öğrencilerin ezgisel ve ritmik algılama, müzikal algılama, müziksel okuma(solfej yapma), müziksel yazma(dikte yapma) gibi becerileri kazanabilmesi, dersin verimli işlenmesi, ders materyallerinin sınıf içinde (piyano, akıllı tahta, sıra, masa vb.) rahat konumlandırılabilmesi için bu sınıfların yeterince büyük olması önemlidir.

Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinin amaçlarına genel olarak baktığımızda;

Müziksel işitme, okuma ve yazma dersi ile öğrenciler; ulusal ya da evrensel nitelikteki müzikleri doğru seslerle ve zamanlamalarla öğrenebilme, tekrar edebilme, gerektiğinde duyulan bir müziği notaya alabilme becerileri kazanacaktır. Müzik öğrenimi görmekte olan öğrenciler, çalgı derslerinde kendilerine verilen çalışma parçaları ve eserleri istenilen şekillerde seslendirebilecek ve çalgı çalma becerileri de bu doğrultuda gelişecektir (MEB, 2009)

Öğretmen Sayıları

Eğitimin en önemli yapı taşlarından biri hiç kuşkusuz ki öğretmenlerdir. Eğitimin kaliteli olması; yani öğrencileri fiziki, zihni, hissi ve hareki olarak çağdaş bir eğitim sistemiyle geliştirilmesi öğretmenlerin nitelik ve nicelik yönünden yeterli olmasıyla doğru orantılıdır. Müzik eğitiminde de öğretmenin niceliksel ve niteliksel olarak yeterli olması oldukça önemlidir. Bu bağlamda müzik öğretmenleri müziksel seslenme ve söyleme, dinleme ve algılama, okuma ve yazma, çalma ve çalgısal seslendirme gibi davranışlara sahip olmalıdır. Bu niteliksel davranışlar ortaokul ve lise kademelerinde önemli olmakla birlikte güzel sanatlar liselerinde çok daha fazla öneme sahiptir.

Uçan (2005) göre “müzik eğitimiyle bireyin ve giderek toplumun estetik ihtiyaçları karşılanmaya, yaratma güdüsü doyurulmaya, beğenisi(zevki) geliştirilmeye, içinde yaşadığı gerçekliğe daha duyarlı ve uyarlı olması sağlanmaya çalışılır. Bu yolla, birey ile toplumsal ve kültürel çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki etkileşimin daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir. Bu nedenledir ki, müzik eğitimi, olabildiğince örgün, yani

“düzenli, planlı ve yöntemli” biçimde “genel” ve “mesleki” olmak üzere iki ana çerçevede düzenlenerek gerçekleştirilmeye çalışılır. İster genel ister mesleki olsun, örgün müzik eğitiminin en temel ve etkin ögesi, kuşkusuz, “müzik öğretmeni” dir (s 211) .

Güzel sanatlar liselerinin amaçları doğrultusunda eğitim verebilmesi için öğretmenlerin mesleki açıdan yeterli olmasının yanında niceliksel olarak da yeterli olması eğitim-öğretimin kalitesi bakımından oldukça önemlidir. Bu bağlamda 01.02.2018 tarihli ve 2202693 sayılı belgede Doğu Anadolu bölgesinde bulunan güzel sanatlar liselerinde 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 eğitim-öğretim yıllarında çalışan kadrolu öğretmen sayıları belirtilmiştir.

Tablo 1

Müzik Öğretmenleri (Kadrolu)

İL	OKUL ADI	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Ağrı	Ağrı Güzel Sanatlar Lisesi	4	3	2
Bingöl	Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi	7	5	5
Bitlis	Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi	0	0	0
Elazığ	Elazığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi	3	3	3
Erzincan	Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi	7	7	8
Erzurum	Erzurum Güzel Sanatlar Lisesi	6	10	10
Iğdır	Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi	3	3	1
Kars	Kars Gül Ahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi	2	3	2
Malatya	Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi	13	16	17
Muş	Muş Güzel Sanatlar Lisesi	0	0	0
Van	Van Güzel Sanatlar Lisesi	11	11	11

2015-2016 eğitim-öğretim yılında toplam kadrolu öğretmen sayısı 56, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 61, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında ise toplam 59 kadrolu öğretmen sayısının olduğu görülmektedir.

Problem Cümlesi

Araştırmada “Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinin mevcut durumlarının öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi”.

Alt Problemler

1. Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde bulunan öğretmen sayısı yeterli midir?

2. Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinin fiziki çalışma koşulları uygun mudur?
3. Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde öğrencilerin çalışma yapabilmeleri için ders materyalleri yeterli midir?
4. Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde öğrencilerin müzik kültürlerinin gelişmesi için (Bilişim Destekli Müzik vb.) ve müzik eğitimi ile ilgili derslerin (piyano, koro, çalgı toplulukları, bireysel çalgı) haftalık ders saati yeterli midir?
5. Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde öğrencilerin konser etkinliklerine katılımları ne durumdadır?

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı; Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Liselerindeki müzik bölümlerinin mevcut durumlarının öğretmen görüşleri açısından incelemek, araştırmada ortaya çıkabilecek sorunlara çözüm önerileri aranması hedeflenmektedir.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın önemi, Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde görev yapan öğretmenlerin nicel açıdan yeterliliği, okullardaki fiziki çalışma koşullarının uygunluğu, haftalık ders saatleri, konser etkinlikleri, ders materyallerinin öğrencilerin verimli çalışması için yeterli olup olmadığının tespit edilmesinde öğretmen görüşlerinin problemin çözümüne katkı sağlaması bakımından önemlidir. Bu konuda yapılan ilk çalışma olması ve bundan sonraki yapılacak çalışmalara ışık tutması açısından da önemlidir.

Sayıtlar

Araştırma şu varsayımlara dayanmaktadır:

- 1- Veri toplama araçları bu araştırma için geçerli ve güvenilirlerdir.
- 2- Seçilen örneklem evreni temsil etmektedir.
- 3- Anketler uzman kişilerce değerlendirilecektir.
- 4- Öğretmenlerin verdikleri cevaplarda samimi oldukları varsayılmaktadır.

5-Okullar arasında veri karşılaştırması yapılmamıştır.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan güzel sanatlar lisesi müzik bölümleri ile,
2. Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan güzel sanatlar lisesi müzik bölümlerinde görev yapan müzik öğretmenleri ile,
3. 2015-2016 eğitim-öğretim yılına ait ders çizelgesi ile,
4. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak anket formu ile,
5. Literatür taraması sonucu ulaşılabilen kaynak ve dokümanlar ile,
6. Araştırma için ayrılabilen zaman ve maddi kaynaklar ile sınırlı tutulmuştur.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Eğitim

Günümüze kadar eğitim üzerine birçok tanım yapılmıştır. Tüm tanımların, bireylerin kişisel gelişimleri ve bu gelişimin ortak değerlere nasıl yarar sağlayacağı üzerine yoğunlaştığı görülebilir. Aynı zamanda, bu gelişim sürecinin nasıl tasarlanacağı da tanımlarda yer almaktadır (Sülün 2007, s. 1).

Hesapçıoğlu (1998;33) ‘nun da belirttiği üzere eğitim tanımları aşağıdaki gibidir:

- Eğitim çoğu zaman, Leif ve Rustin’e göre ferдин sosyalleştirilmesi, hemcinslerine benzer ve topluma faydalı bir üyenin hazırlanması anlamına gelir.
- Varış’ a göre eğitim kişinin toplumsal yeteneklerini ve kişisel gelişmesini sağlaması için, seçkin ve kontrollü bir çevreyi içine alan sosyal bir süreçtir.
- Ertürk’ e göre eğitim bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.
- Yine Leif ve Rustin’ e göre eğitim, insanların bilgi ve görgülerinde geçerli saydığımız şeyleri gelecek nesillere nakleden en üst görüş yüceliğini isteyen bir insan eseridir.

Bilen (1996) ‘e göre ise eğitim, belli bir amaca yönelik etkinliklerin okullarda gerçekleştirilmesidir. Okul, planlı ve düzenli eğitimin gerçekleştiği bir yer olarak önem kazanmaktadır (s. 1).

Eğitim, bireyin zihnî, bedenî, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının, uygun olan ya da istenilen doğrultuda geliştirilmesi, bireye bir takım amaçlar ışığında yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması çalışmalarının tümüdür. Eğitim, hayat boyu süren, okul, aile ve toplum içinde, kişinin kendisini geliştirmesi ile yapılan öğretme, öğrenme, bilgi aktarma, beceri kazandırma kavramlarının tümünü kapsayan bir süreçtir (Akyüz, 1994, s. 2).

Eğitim; özelden genele, toplumun tüm katmanlarını etkileyen ve bu etkinin sonucunda değiştiren, bireyin doğumundan ölümüne kadar, yaşamının her aşamasında etkili olan bir kavramdır. Bir insanı eğitmek, toplumda olumlu değişimlerin en temel basamağıdır (Özer 2017, s. 1).”

“Eğitim, çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye” olarak tanımlanmıştır (TDK,2018).

Coşkuner (2007)’in de belirttiği üzere “eğitim, bireyleri biçimlendirir, yönlendirir, geliştirir ve bireylere toplum içerisinde nitelikli bir yer kazandıran önemli bir süreç olması nedeniyle ertelenemez ve geçirilemez” (s. 1).

“Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne kadar süregelen bir süreçtir. Bu süreç bireylere çeşitli bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırır. Bu öğrenme süreci bireyin davranışlarında gözle görülür değişikliklere neden olur. Bireyde davranış değişikliği, kendi yaşantıları yoluyla meydana gelir. Bu nedenle eğitim, bireyde kendi yaşantıları yoluyla davranış değişikliği meydana getirme süreci olarak tanımlanabilir” (Erden, 2012, s. 13).

Sanat Eğitimi

Yalın ve özlü anlatımıyla sanat, “duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli durum, olgu ve olayları, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş gerçeklerle anlatan özgün estetik bir bütün” dır (Uçan, 1996, s. 123-124).

Bu bütünün içinde sanatın insanın yaşamını anlamlandırması, estetik yanını bulması, sorgulaması, güzele varma isteği gibi işlevleri insan yaşamını olumlu yönde etkilemesi bakımından önemlidir. Sanatın insan yaşamındaki diğer işlevleri ise şunlardır;

1-Bireysel işlevi

2-Toplumsal işlevi

3-Kültürel işlevi

4-Ekonomik işlevi

5-Eğitimsel İşlevi

Uçan (1996)’a göre;

Sanatın bireysel (biyopsişik) işlevi, bireyin kendine özgü bir kimlik ve kişilik kazanması, dengeli ve doyumlu, sağlıklı ve başarılı, duyarlı ve mutlu olması için davranışları veya davranışsal yapıları üzerinde belirli izler bırakan estetik/artistik etkiye ve tepkime biçimlerini kapsar.

Sanatın toplumsal işlevi, bireyler, topluluklar, birey ile topluluk ve toplum, toplumsal kesimler ve toplumlar arasında iletişime-etkileşime, anlaşma, dayanışma, kaynaşma, ortaklaşma, paylaşma, işbirlikleşme, birliktleşme, birleşme ve bütünleşme sağlanmasında sanatın oynadığı rolleri kapsar.

Sanatın kültürel işlevi, bireysel ve toplumsal kültürü artırıcı ve yükseltici, kültürel özellikler taşıyıcı ve kuşaktan kuşağa –aynı kuşak içinde bireyden bireye – aktarıcı, kültürlerarası ilişkileri güçlendirip pekiştirici, çeşitlendirip zenginleştirici, kültürel kimlik sağlayıcı sanatsal birikim ve etkinlikleri kapsar.

Sanatın ekonomik işlevi, sanat alanında “sanatsal karakter” korunmakla birlikte, gittikçe belirginleşen sunu(arz) ve işlem (talep) ilişkilerinin ağır basıp ön plana çıktığı çalışma ve düzenlemeleri kapsar. Bu tür çalışma ve düzenlemelerde “üretim-pazarlama-dağıtım-tüketim” ilişkileri sanatsal ilişkilerle iç içe olmakla birlikte daha ağır basar, daha ön plandadır. Sanat ekonomik işlevi son zamanlarda gittikçe daha belirgin bir nitelik kazanmaya başlamıştır.

Sanatın eğitimsel işlevi, sanatın bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerinin düzenli, sağlıklı, etkili, verimli ve yararlı biçimde gerçekleşmesini sağlayıcı sanatsal öğrenme-öğretme etkinliklerini ve bunlara ilişkin düzenlemeleri kapsar (s , 124-125).

Kaleli(2017)’ye göre;

“Çağlar boyunca toplumlara baktığımızda, ilkel topluluklarda bile çeşitli sanatsal faaliyetler olduğunu gözlemliyoruz. Bu örnekleri göz önüne alarak insanın sanata her zaman ihtiyaç duyduğunu söyleyebiliriz. Bir toplumun gelişmesinde, günün şartlarına ayak uydurmasında, kuşkusuz ki bilim ve sanat önde gelmektedir. Bilim ve sanatta gelişen toplumlar, çağdaş bireyler yetiştirerek, bu gelişme sürecine katkıda bulunmaya devam eder” (s. 5) .

Sanat eğitiminde hedef kitle çocuklar ve gençler olmalıdır. Küçük yaşta alınan sanat eğitimi estetik duyarlılığı geliştirmiş, bilinçli yetişkinlerin olmasını sağlayacaktır. Sanat eğitimi bireyin davranışlarını geliştirirken, onun çevresel yaşamda düzenlemeler yapmasını da sağlayacaktır(Tuzlak 2004, s. 39).

“İnsan eğitiminde sanat eğitimi önemli bir yerdedir. Yaratıcı düşüncenin gelişebilmesinde, çocuklara ve gençlere sanat eğitimi bir ortam sağlar. Sanat eğitimi çocuk ve gençlerin kültürü özümseme ve yorumlayabilmelerine, duygu ve düşüncelerini ifade edecek özgün anlatım biçimleri oluşturmalarına, durumlara ve olaylara bakış açıları geliştirmelerine katkıda bulunur. Sanat eğitimi almayan bireyler ne kadar iyi öğrenebilseler de özgün düşünceler üretemeyen kişiler olarak karşımıza çıkabilirler. Sanat eğitimi ile hedeflenen sadece bir sanatçı yetiştirmek değil, yaratıcı düşünce üretemeyen bireylerin önüne geçmektir “(Abacı, 2007, s.8).

Sanat eğitimi estetik ve yaratıcılığı geliştirmekle beraber kişileri ahlaki olarak da eğitmektedir. Bu eğitim kişilerin davranışlarını olumlu yönde ilerletmesinde; kendini yetiştirme ve özdenetim becerilerinin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır.

Gençaydın (1990) ‘ın da belirttiği üzere “sanat eğitimi yalnızca yeteneklilerin eğitimi için bir lüks değil, herkes için gerekli olan bir kişilik eğitimidir. Burada sanat eğitiminden amaçlanan, sanatçı yetiştirmeye yönelik eğitim değil, bireyin sanat yoluyla eğitimi, yani bireyin estetik eğitimidir” (s. 44).

Müzik Eğitimi

“Müzik, doğumdan ölüme kadar olan her dönemde insan yaşamının bir parçası olarak yer almıştır. Yaşamımızın her evresinde yer alan bu alanı insan yaşamının diğer önemli alanlarıyla harmanlayıp kendi yararımıza kullanmak ciddi bir eğitim süreci gerektirmektedir. Planlı ve

amaçlı yapılan müzik eğitimi birey ve toplumların şekillenmesinde, değişmesinde, büyümesinde büyük rol oynamaktadır” (Dilsiz, 2017, s. 18).

Planlı ve amaçlı yapılan müzik eğitimi toplumların şekillenmesinde, değişmesinde ve büyümesinde büyük bir rol oynamakla birlikte bireylerin müzik yeteneğini ortaya çıkarmasını, yeteneğini kullanabilmesini ve geliştirebilmesini de sağlamaktadır.

Konakcı (2010)’nın da belirttiği üzere “Müzik çok boyutlu niteliği ile hem bir eğitim aracı hem de eğitim biçimi olarak tanımlanmaktadır. Müzik yoluyla bireylere istendik davranışlar kazandırılmakta bu yönüyle müzik, eğitim de bir araç olarak kullanılmaktadır. Bir başka boyutta ise, bireylere müziksel davranışlar kazandırarak onları bu alanda eğitmek sanat eğitiminin bir alt boyutu olan müzik eğitimi ile gerçekleşmektedir. Oluşturulmak istenen müziksel davranış değişiklikleri de belirli bir plan ve program çerçevesinde ve bir eğitim süreci ile biçimsel nitelik kazanmaktadır (s. 13).

“Müzik eğitimi, bireyin genel ve müziksel davranışlarında kendi müziksel yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişimler oluşturma sürecidir” (Uçan, 1994, s. 31).

Dilsiz (2017) ‘ e göre “müzik eğitiminin hedefleri türüne, zamanına ve içeriğine göre değişiklik gösterir. Ama yine de müzik eğitiminin her aşamasında geçerli olan temel ilke ve amaçlar vardır ”(s. 19). Bu amaçlar doğrultusunda müzik eğitimi, genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç kola ayrılır.

Tarman (2006)’ a göre genel müzik eğitimi “sağlıklı yaşam için tüm bireylerin müzik eğitimine yönelik programlanan, topluma ait müzik kültürü oluşturmaya hedefleyen okul öncesinden başlayarak ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretime kadar devam eden eğitim türüdür” (s. 9).

Özengen müzik eğitimi ise “müziğin belli dalına, özengence (amatörce) ilgili olup bunu geliştirmek ve müziksel davranış kazanmak ve müzikten zevk almak amacıyla herkese açık bir müzik eğitimi türüdür. Özengen müzik eğitimi, herhangi bir düzeyde herkes için zorunlu değildir. Kişinin ilgi ve istekleri doğrultusunda şekillenir”(Karakoç ve Şendurur, 2015, s. 278).

Uçan (1997) mesleki müzik eğitimi ” Müzik alanının tamamını ya da bir dalını meslek edinen, ya da edinmek isteyen, müziğe belli bir seviyede becerisi olan bireylere yönelik olup, mesleğin zorunlu kıldığı müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar “. (32) şeklinde açıklamıştır.

Türkiye’de Müzik Eğitimi

Ülkemizde müzik eğitimi Cumhuriyet Döneminde gelişmeye başlamıştır. Müzik öğretmenleri yetiştiren kurumların açılması, yurtdışına öğrenci gönderilmesi bu dönemde

gerçekleşmiş olup ülkemizin gelişmesi açısından da son derece önemli uygulamalar olmuştur.

“Türkiye’de amaçlı ve düzenli müzik eğitimi, imparatorluk döneminin ilk evrelerine kadar uzanan bir geçmişi olmasına karşın, çağdaş anlamda müzik öğretmeni yetiştirme işine ilk kez Cumhuriyet döneminin hemen başlarında 1924 yılında Ankara’da kurulan Musiki Muallim Mektebi’nde başlanmıştır” (Uçan,2005,s.46).

“Atatürk dönemi boyunca müzik alanındaki tüm kurumsal oluşum ve gelişimlere damgasını vurmuş, müzik öğretmeni yetiştirmeye ilişkin olarak kendisinden sonraki tüm yapılanmalara ana temel, model ve esin kaynağı olmuştur” (Uçan, 2005, s 233). “Musiki Muallim Mektebi yeni müzik anlayışının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla yurt dışına öğrenci gönderilmesine büyük katkıda bulunmuştur“(Coşkun’dan aktaran Akkaş, 2015, s. 101).

“Avrupa’da eğitim görüp yurda dönenler ülkemiz müzik eğitim anlayışında önemli bir yer edinmişlerdir. Özellikle Musiki Muallim Mektebi’nde göreve başlayarak, genç Cumhuriyet’in yeni müzik yapısına katkıda bulunmuşlardır. Atatürk’ün “Sizler birer kıvılcım olarak gönderiliyorsunuz, volkan olup dönmelisiniz...” sözü onların ülkeleri adına taşıdıkları önem ve sorumluluğu göstermektedir” (Şahin ve Duman, 2008, s. 262).

Cumhuriyet’in devraldığı kurumlardan biri olan Darül-Elhan (Melodiler/Nağmeler Evi) 1926 yılında bugünkü adıyla İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’na dönüştürülmüştür.

Kompozisyon, ses eğitimi ve çeşitli enstrüman alanlarında sınıflar oluşturuldu. Sadece bir sınıf seçebilen öğrenciler aynı zamanda müzik teorisi, solfej, armoni, füg, müzik tarihi, orkestra ve koro derslerini almak zorundaydılar. Kompozisyon ve ses eğitimi sınıfına devam edenler müzik tarihi dersiyle koro dersini de alırlardı. Çalgı dersleri bireysel, armoni dersleri ise gruplar halinde yapıldı. Batı müziği bölümünde okuyanlar ise Türk müziği nazariyatı ve Türk müziği tarihi derslerine de devam ederdi (Kolukıncık, 2015, s. 46).

1926 yılında Türk Müziği Eğitiminin yasaklanmasıyla beraber İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’nda sadece Batı Müziği Eğitimi verilmeye başlanmıştır. Bu bölüm yerine eski eserlerin toplanıp notaya geçirilmesi sağlanmıştır. Daha sonra Hüseyin Saadettin Arel’in müdür olmasıyla Türk Müziği bölümü tekrar açılmıştır. Bunların yanında Milli Musiki ve Temsil Akademisi teşkilat kanunu 1934 yılında yürürlüğe girmiştir.

“Temsil Akademisinin amaçları üç başlık altında toplanmıştır. “Memlekette ilmi esaslar dahilinde milli musikiyi işlemek, yükseltmek ve yaymak, sahne temsiline her şubesinde ehliyetli unsurlar yetiştirmek, Musiki Muallimi yetiştirmek” (Yayla, 2006, s. 58).

“1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak ulusal müziği geliştirme, yayma ve sahne sanatlarının farklı türlerine yönelik eleman yetiştirme amacıyla Ankara Devlet

Konservatuarı kurulmuştur. 1940 yılında çıkarılan Devlet Konservatuarı yasasıyla, müzik ve temsil kolları ayrıştırılmıştır. (...). Ankara Devlet Konservatuarı, çağdaş bir anlayışla müzik sanatçısı eğitiminin başlangıcını oluşturmuştur. Söz konusu dönem içinde Ankara Devlet Konservatuarı'nda, orta ve yükseköğrenim verilmiştir” (Şahin ve Duman, 2008, s. 267, 268).

Hindemith'in hazırladığı, on altı bölümden oluşan rapor doğrultusunda kurulacak müessese bünyesinde, serbest müzik eğitimi verilen bir okul, müzik öğretmeni yetiştiren bir okul ve bir tiyatro okulu yer alması kararlaştırılmıştır. Öğretmen yetiştiren kısım Musiki Muallim Mektebi adıyla anılırken, müzik eğitimi ve tiyatro eğitimi veren kısımlar devlet konservatuarını teşkil etmiştir. Musiki Muallim Mektebi öğrencileri sınavdan geçirilerek, Konservatuar bünyesine ilk öğrenci alımı gerçekleştirilmiştir. 1 Kasım 1936 tarihinde Devlet Konservatuarı, eğitim-öğretim hayatına başlamıştır(Hacettepe Üniversitesi, 1999).

Musiki Muallim Mektebi 1938-1939 yılından itibaren Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'ne aktarılmış olup “Gazi Orta Öğretmen ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi” adını almıştır. Bölümün başına ise Prof. Eduard Zuckmayer getirilmiştir. Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesine (bölümü) aktarılan Musiki Muallim Mektebi, 1982'de Gazi Eğitim Fakültesi'ne dönüştü ve bağlı olduğu Gazi Üniversitesi içinde en köklü ana çekirdek birim olarak yer aldı (Uçan, 2005, s.233). Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nün ardından İstanbul, İzmir, Bursa' da bulunan üniversitelerde de müzik bölümleri açılmıştır.

Köy enstitülerine öğretmen yetiştirmek amacıyla ise 1942 yılında Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü Güzel Sanatlar Bölümü kuruldu. Ankara' da kurulan bölümün ardından İstanbul, Nazilli, Bursa ve İzmir'de de açılmıştır.

Tüm bu çalışmaların yanında 1975 yılında Türkiye'de ilk Müzik Bilimleri Bölümü Ege Üniversitesi'nde kurulmuş olup 2007 yılında Müzik Teknolojisi Anabilim dalı eklendi. Halen iki bölümde de eğitim devam etmektedir.

Ülkemizde açılan kurum ve kuruluşların tümü müzik eğitiminin temellerini oluşturmuştur. Güzel sanatlar liseleri de bu kurumların en önemli koludur. Güzel Sanatlar Liseleri 4 yıl öğrenim süresi olan yatılı, gündüzlü ve karma eğitim veren kurumlardır. İlki 1989 – 1990 Eğitim- Öğretim Yılı'nda İstanbul' da Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi adıyla açılmış olup öğrencilerin güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini, alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini, millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamaların sağlaması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nden sonra 1990–1991Eğitim Öğretim Yılı'nda Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, İzmir Işıl Saygın

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Bursa Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi açılmıştır.

Ülkemizin hemen her bölgesinde açılmış olan güzel sanatlar liselerinin 11 tanesi Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunmaktadır. Bu okullar Ağrı Güzel Sanatlar Lisesi, Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi, Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi, Elazığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi, Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi, Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi, Kars Gölâhmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi, Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi, Muş Güzel Sanatlar Lisesi, Van Güzel Sanatlar Lisesi, Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi'dir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın problemi ve alt problemlerinin çözümüne ilişkin yöntem açıklanmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması ele alınmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, Doğu Anadolu bölgesinde yer alan Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinin yeterliklerini belirleme amaçlı tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Yeterlilikler, öğretmen sayısı, fiziki çalışma koşulları, ders materyalleri, ders saatleri ve konserlere teşvik boyutları açısından ele alınmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1991,s. 77).

Bu araştırmada amaç, Doğu Anadolu’da bulunan Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü öğretmenlerinin bölümlerine ilişkin yeterlilik görüşlerine ait profilini ortaya koymaktır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015-2016, 2016–2017, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Doğu Anadolu bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan toplam 78 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmada Güzel Sanatlar Liselerinin en çok bulunduğu 11 ilin her birinden bir okul rastgele seçilmiş ve seçilen okullardaki öğretmenlere anket

uygulanmıştır. Dolayısıyla çalışmada küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tablo 2’de Örnekleme alınan okullar ve öğretmen sayıları yer almaktadır.

Tablo 2

Örnekleme Seçilen Okullar ve Anket Sayıları

Okul adı	f	%
Ağrı Güzel Sanatlar Lisesi	4	5,1
Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi	6	7,7
Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi	5	6,4
Elazığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi	4	5,1
Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi	8	10,3
Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi	9	11,5
Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi	4	5,1
Kars Gül Ahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi	6	7,7
Malatya Abdülkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi	13	16,7
Muş Şehit Yücel Kurtoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	7	9,0
Van Güzel Sanatlar Lisesi	12	15,4
Toplam	78	100,0

Tablodan görüldüğü gibi en fazla öğretmen Malatya Abdülkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi (%16.7) ve Van Güzel Sanatlar Lisesinden (%15.4) seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özelliklerine ilişkin bilgiler ise Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3

Örneklem Grubundaki Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler

Değişken	Düzy	N	%
Meslekteki hizmet süresi	1-5 yıl	27	34,6
	6-10 yıl	24	30,8
	11 yıl veya üstü	27	34,6
Güzel Sanatlar Lisesindeki hizmet süresi	1-5 yıl	45	57,7
	6-10 yıl	18	23,1
	11 yıl veya üstü	15	19,2
Öğrenim durumu	Lisans	68	87,2
	Yüksek lisans	10	12,8
Mezun olduğu lise türü	Güzel sanatlar	27	34,6
	Diğer	51	65,4
Ana çalgı	Yaylı	36	46,2
	Mızraplı-Tezeneli	26	33,3
	Diğer	16	20,5

Tablo 3’de de görüldüğü gibi, meslekteki hizmet süresi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin oranı %34.6’dır. Hizmet süresi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin oranı %30.8 iken, 11 yıl ve üstü hizmete sahip öğretmenler için bu oran %34.6’dır. Güzel sanatlar liselerindeki hizmet süreleri incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının (%57.7) 1-5 yıl hizmet süresine sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, yaklaşık %87.2, lisans mezunudur. Güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğretmenlerin oranı %34.6 iken diğer liselerden mezun olanların oranı %65.4 olarak görülmektedir. Öğretmenlerin %46.2’sinin ana çalgısı yaylı çalgılardandır. Ana çalgısı mızraplı-tezeneli olan öğretmenlerin oranı %33.3 iken diğer çalgılar için bu oran %20.5’dir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan ölçeklerin birinci bölümünde, araştırmaya katılan öğretmenlerin çeşitli değişkenlere ilişkin “Kişisel Bilgileri”; ikinci bölümünde, Güzel Sanatlar liselerinin farklı boyutlar açısından yeterliliklerini belirlemeye yönelik 40 maddeden oluşan bir ölçek kullanılmıştır.

Güzel Sanatlar Lisesi Yeterlilik Ölçeği

Ölçek 40 maddeden ve 5 boyuttan oluşmaktadır. Öğretmen sayısının yeterliliğine ilişkin boyut 7 maddeden (1-7 maddeler), fiziki koşulların yeterliliğine ilişkin boyut 20 maddeden (8-27 maddeler), ders materyallerinin yeterliliğine ilişkin boyut 4 maddeden (28-31 maddeler), haftalık ders saatinin yeterliliğine ilişkin boyut 5 maddeden (32-36 maddeler) ve konserlere teşvik yeterliliğine ilişkin boyut 4 maddeden (37-40 maddeler) oluşmaktadır. Ölçekteki maddelere verilen cevaplar 5’li likert tipinde ve 1=Hiç, 2=Az, 3=Orta, 4=Oldukça, 5=Tamamen biçiminde hazırlanmıştır.

Ölçeğe ait açımlayıcı faktör analizi tablosu ve güvenirlik katsayıları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4

Faktör ve Güvenirlilik Analizi Sonuçları

	Component					Açıklanan varyans %	Cronbach Alpha
	1	2	3	4	5		
m1		.690				12.09	0.89
m2		.773					
m3		.450					
m4		.854					
m5		.844					
m6		.817					
m7		.786					
m8	.782					20.80	0.96
m9	.790						
m10	.797						
m11	.817						
m12	.669						
m13	.808						
m14	.668						
m15	.690						
m16	.753						
m17	.518						
m18	.674						
m19	.633						
m20	.696						
m21	.676						
m22	.518						
m23	.685						
m24	.626						
m25	.755						
m26	.679						
m27	.578						
m28				.553		11.28	0.81
m29				.582			
m30				.664			
m31				.463			
m32					.701	10.25	0.86
m33					.779		
m34					.792		
m35					.789		
m36					.639		
m37		.610				12.07	0.82
m38		.630					
m39		.661					
m40		.568					
Total						66.49	0.96

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization Rotation converged in 9 iterations

Faktör analizi sonucunda beş boyutlu yapı toplam varyansın %66.49'unu açıklamıştır. Ayrıca ölçeğin KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri 0.77, Bartlett değeri ise 3044.14 olarak bulunmuştur. Tablo 3.3.'te görüldüğü gibi ölçeğin tamamının ve boyutlarının güvenirlik katsayılarının yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Verilerin Analizi

Analiz kapsamında faktör analizi, güvenilirlik analizi, frekans tabloları, bağımsız örneklem t-testi ve ANOVA kullanılmıştır. Bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t-testi kullanılırken, üç ve daha fazla gruba sahip karşılaştırmalarda tek yönlü ANOVA kullanılmıştır. Bu testlerin kullanılabilmesi için gerekli olan normallik varsayımları Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilktestleriyle ile incelenmiştir. Varyansların homojenliği için Levene testi kullanılmıştır. Test sonuçları $\alpha=0.05$ hata düzeylerinde yorumlanmıştır. Araştırmada sonucunda elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS 21 ve R-Project paket programlarından yararlanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Öğretmen yeterliliğine ilişkin bulgular

Tablo 5

Öğretmen Yeterliliğine İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)

Öğretmen yeterliliğine ilişkin maddeler (Ortalama=3.19, Standart Sapma=0.94)		Hiç	Az	Orta	Oldukça	Tamamen
Okulumuzda piyano öğretmeni sayısı yeterlidir	F	4	16	16	25	17
	%	5.1	20.5	20.5	32.1	21.8
Okulumuzda yaylı çalgılar öğretmeni sayısı yeterlidir.(Keman,viyola,viyolonsel,kontrbas)	F	5	18	19	25	11
	%	6.4	23.1	24.4	32.1	14.1
Okulumuzda üflemeli çalgılar öğretmeni sayısı yeterlidir.(Yanflüt, klarnet vb.)	F	27	22	14	7	8
	%	34.6	28.2	17.9	9.0	10.3
Okulumuzda mızraplı-tezeneli çalgılar öğretmeni sayısı yeterlidir. (Bağlama,gitar,ut,kanun vb.)	F	4	20	21	19	14
	%	5.1	25.6	26.9	24.4	17.9
Okulumuzda görev yapan M.İ.O.Y. Öğretmeni sayısı yeterlidir.	F	5	10	19	31	13
	%	6.4	12.8	24.4	39.7	16.7
Okulumuzda görev yapan koro öğretmeni sayısı yeterlidir.	F	5	18	16	24	15
	%	6.4	23.1	20.5	30.8	19.2
Okulumuzda görev yapan çalgı toplulukları öğretmeni sayısı yeterlidir.	F	9	15	18	20	16
	%	11.5	19.2	23.1	25.6	20.5

Tablo incelendiğinde, piyano öğretmeni sayısının yeterli olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin %32.1'i piyano öğretmenlerin sayısını oldukça yeterli bulurken %21.8'i tamamen yeterli bulmaktadır. M.İ.O.Y. Öğretmeni sayısı kısmen yeterlidir denilebilir. Yaylı çalgılar, mızraplı-tezeneli çalgılar, koro ve çalgı toplulukları öğretmenlerinde ise

cevaplar birbirine yakın görülmektedir ve dolayısıyla orta düzeyde bir yeterlilik olduğu söylenebilir. Diğer yandan, üflemleri çalgılar öğretmen sayısının yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin %34.6'sı üflemleri çalgılar öğretmeninin hiç olmadığını, %28.2'si ise az sayıda olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen yeterliliğine ilişkin genel boyuta bakıldığında ortalamanın 3.19 ± 0.94 olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, genel olarak bakıldığında öğretmen yeterliliğinin orta düzeyde kaldığı söylenebilir.

Tablo 6

Fiziki Çalışma Koşullarının Uygunluğuna İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)

Fiziki çalışma koşullarının uygunluğuna ilişkin maddeler (Ortalama=2.79, Standart Sapma=0.97)		Hiç	Az	Orta	Oldukça	Tamamen
Bireysel çalışma odalarının sayısı yeterlidir.	F	26	15	16	11	10
	%	33.3	19.2	20.5	14.1	12.8
Bireysel çalışma odalarının sıcaklığı verimli çalışmaya uygundur.	F	19	9	13	21	16
	%	24.4	11.5	16.7	26.9	20.5
Bireysel çalışma odalarının aydınlatılması verimli çalışmaya uygundur.	F	14	12	15	22	15
	%	17.9	15.4	19.2	28.2	19.2
Bireysel çalışma odalarının büyüklüğü verimli çalışmaya uygundur.	F	18	7	21	18	14
	%	23.1	9.0	26.9	23.1	17.9
Bireysel çalışma odalarının akustik yapısı verimli çalışmaya uygundur.	F	29	18	16	10	5
	%	37.2	23.1	20.5	12.8	6.4
M.İ.O.Y. sınıflarının sayısı yeterlidir.	F	12	18	21	20	7
	%	15.4	23.1	26.9	25.6	9.0
M.İ.O.Y. sınıflarının sıcaklığı dersin verimli işlenmesine uygundur.	F	9	11	19	31	8
	%	11.5	14.1	24.4	39.7	10.3
M.İ.O.Y. sınıflarının aydınlatılması dersin verimli işlenmesine uygundur.	F	7	12	17	31	11
	%	9.0	15.4	21.8	39.7	14.1
M.İ.O.Y.sınıflarının büyüklüğü dersin verimli işlenmesine uygundur.	F	10	8	23	25	12
	%	12.8	10.3	29.5	32.1	15.4
M.İ.O.Y. sınıflarının akustik yapısı dersin verimli işlenmesine uygundur.	F	27	11	21	14	5
	%	34.6	14.1	26.9	17.9	6.4
Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfların sayısı yeterlidir.	F	16	24	23	9	6
	%	20.5	30.8	29.5	11.5	7.7
Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın sıcaklığı dersin verimli işlenmesine uygundur.	F	9	10	18	31	10
	%	11.5	12.8	23.1	39.7	12.8
Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın	F	8	11	17	27	15
	%					

aydınlatılması dersin verimli işlenmesine uygundur.	%	10.3	14.1	21.8	34.6	19.2
Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın büyüklüğü	F	9	18	24	17	10
dersin verimli işlenmesine uygundur.	%	11.5	23.1	30.8	21.8	12.8
Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın akustik	F	28	14	21	8	7
yapısı dersin verimli işlenmesine uygundur.	%	35.9	17.9	26.9	10.3	9.0
Konser salonunun akustik yapısı yapılan etkinliklere	F	31	21	13	9	4
uygundur.	%	39.7	26.9	16.7	11.5	5.1
Konser salonunun sıcaklığı yapılan etkinliklere uygundur.	F	33	14	16	11	4
	%	42.3	17.9	20.5	14.1	5.1
Konser salonunun aydınlatılması yapılan etkinliklere	F	28	10	12	18	10
uygundur.	%	35.9	12.8	15.4	23.1	12.8
Konser salonunun büyüklüğü yapılan etkinliklere	F	31	10	16	8	13
uygundur.	%	39.7	12.8	20.5	10.3	16.7
Konser salonunun teknik donanımı yapılan etkinliklere	F	27	16	18	12	5
uygundur.(Mikrofon,Hoparlör vb.)	%	34.6	20.5	23.1	15.4	6.4

Tablo incelendiğinde, çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın aydınlatılmasının yeterli olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin %34.6'sı sınıf aydınlatmasını oldukça yeterli bulurken %19.2'si tamamen yeterli bulmaktadır. Diğer yandan, konser salonu ile ilgili olan maddelerde cevapların hiç düzeyinde kaldığı yani konser salonları açısından genel olarak yetersiz bir durumun söz konusu olduğu dikkat çekmektedir. Benzer şekilde bireysel çalgı odalarının ve sınıfların akustik açıdan oldukça yetersiz olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Konser salonunun teknik donanım açısından değerlendirilmesinde de öğretmenler yetersiz cevabını vermişlerdir. Öğretmenlerin %34.6'sı konser salonunun teknik donanımını hiç yeterli bulmazken, %20.5'i az yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Bireysel çalışma odalarının sayısal olarak yetersizliği de dikkat çeken maddeler arasındadır. Öğretmenlerin %33.3'ü çalışma odalarının sayısını hiç yeterli bulmazken, %19.2'si az yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenlere göre Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfların sayısı çok az yeterlidir. M.İ.O.Y. sınıflarının sıcaklığı ve aydınlatılmasına ilişkin maddeler kısmen yeterli bulunsa da geriye kalan maddelerde orta düzeyde bir yeterlilik olduğu ifade edilebilir. Fiziki çalışma koşullarının uygunluğuna ilişkin genel boyuta bakıldığında ortalamanın 2.79 ± 0.97 olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, genel olarak bakıldığında fiziki koşulların yeterliliğinin vasatın altında kaldığı söylenebilir.

Tablo 7

Ders Materyallerinin Yeterliliğine İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)

Ders materyallerinin yeterliliğine ilişkin maddeler (Ortalama=2.51, Standart Sapma=0.81)		Hiç	Az	Orta	Oldukça	Tamamen
Okulumuzda öğrencilerin yararlanması için yaylı çalgı sayısı yeterlidir.(Keman,viyola,viyolonsel,kontrbas)	F	11	28	25	12	2
	%	14.1	35.9	32.1	15.4	2.6
Okulumuzda öğrencilerin yararlanması için üflemeli çalgı sayısı yeterlidir.(Yanflüt, klarnet vb.)	F	25	30	17	5	1
	%	32.1	38.5	21.8	6.4	1.3
Okulumuzda öğrencilerin yararlanması için mızraplı-tezeneli çalgı sayısı yeterlidir	F	8	22	26	18	4
	%	10.3	28.2	33.3	23.1	5.1
Okulumuzda öğrencilerin yararlanması için piyano sayısı yeterlidir.	F	13	24	29	9	3
	%	16.7	30.8	37.2	11.5	3.8

Tablo incelendiğinde, okullarda üflemeli çalgılarla ilgili büyük bir yetersizlik olduğu dikkat çekmektedir. Öğretmenlerin %32.1'i üflemeli çalgıların sayısının hiç yeterli olmadığını, %38.5'i ise az yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Yaylı çalgı ve piyano açısından sayısının az yeterli olduğu mızraplı-tezeneli çalgılarda ise orta düzeyde yeterlilik olduğu görülmektedir. Ders materyallerinin yeterliliğine ilişkin genel boyuta bakıldığında ortalamanın 2.51 ± 0.81 olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, genel olarak bakıldığında ders materyallerinin az yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 8

Haftalık Ders Saatinin Yeterliliğine İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)

Haftalık ders saatinin yeterliliğine ilişkin maddeler (Ortalama=2.72, Standart Sapma=0.88)		Hiç	Az	Orta	Oldukça	Tamamen
Piyano dersinin haftalık ders saati yeterlidir.	F	14	20	26	14	4
	%	17.9	25.6	33.3	17.9	5.1
Çalgı toplulukları dersinin haftalık ders saati yeterlidir.	F	11	21	29	14	3
	%	14.1	26.9	37.2	17.9	3.8
Koro derslerinin haftalık ders saati yeterlidir.	F	9	14	39	11	5
	%	11.5	17.9	50.0	14.1	6.4
Bireysel çalgı derslerinin haftalık ders saati yeterlidir.(Yaylı,üflemeli vb.)	F	14	25	23	11	5
	%	17.9	32.1	29.5	14.1	6.4
Öğrencilerin müzik kültürlerinin gelişmesi için verilen Bilişim Destekli Müzik vb. derslerin haftalık ders saati yeterlidir.	F	8	23	30	13	4
	%	10.3	29.5	38.5	16.7	5.1

Tabloya göre, bireysel çalgı derslerinin haftalık ders saatinin yeterliliği az düzeyindedir. Öğretmenlerin %32.1'i bireysel çalgı derslerinin haftalık ders saatini az bulurken, %29.5'i orta düzeyde bulmaktadır. Piyano dersi, çalgı toplulukları dersi, koro dersi ve bilişim destekli müzik dersi için ders saatleri orta derecede yeterli görülmektedir. Ders saatlerinin yeterliliğine ilişkin genel boyuta bakıldığında ortalamanın 2.72 ± 0.88 olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, genel olarak bakıldığında haftalık ders saatlerinin orta düzeyde yeterli olduğu söylenebilir.

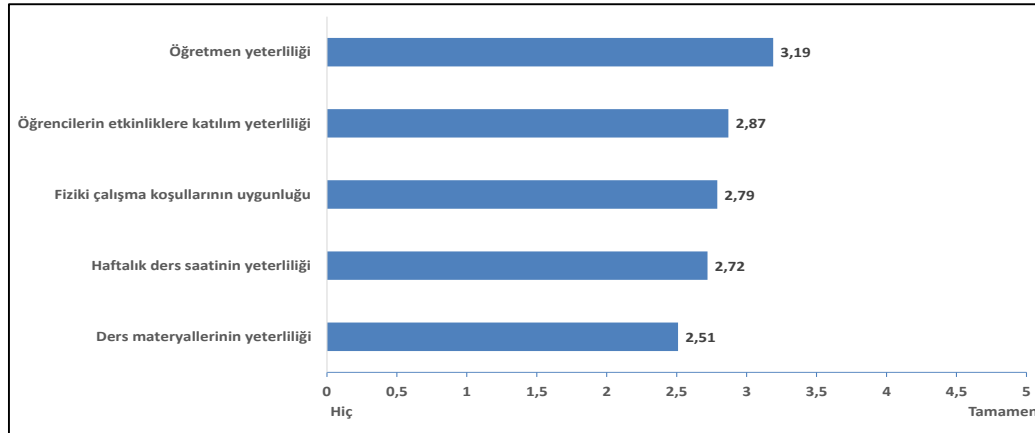
Tablo 9

Öğrencilerin Etkinliklere Katılım Yeterliliğine İlişkin Maddelerin Frekans Dağılımları (n=78)

Öğrencilerin etkinliklere katılım yeterliliğine ilişkin maddeler (Ortalama=2.87, Standart Sapma=1.01)		Hiç	Az	Orta	Oldukça	Tamamen
Öğrencilerimiz il / ilçe dışında yapılan konser, dinleti, festival vb. etkinliklere katılmaktadır.	F	17	24	16	15	6
	%	21,8	30,8	20,5	19,2	7,7
Öğrencilerimiz okulumuza davet edilen misafir sanatçıların gerçekleştirdiği etkinliklere katılmaktadır.	F	26	17	17	11	7
	%	33,3	21,8	21,8	14,1	9,0
Öğrencilerimiz okulumuzda gerçekleştirilen konser /dinleti etkinliklerine katılmaktadır.	F	7	14	15	22	20
	%	9,0	17,9	19,2	28,2	25,6
Okulumuzda öğrencilerin gelişimi için yapılan etkinlik sayısı yeterlidir.(konser,dinleti vb.)	F	8	15	30	18	7
	%	10,3	19,2	38,5	23,1	9,0

Tabloya göre, öğrencilerin okulda gerçekleştirilen konser/dinleti etkinliklerine katılımları yeterli görülmekle beraber, misafir sanatçı katılımıyla ilgili yetersizlik olduğu söylenebilir. Aynı yetersizlik il / ilçe dışında yapılan konser, dinleti, festival vb. etkinliklere öğrencilerin katılımında da yaşanmaktadır. Etkinlik sayısına göre görüşler orta düzeyde yeterliliği işaret etmektedir. Öğrencilerin etkinliklere katılım yeterliliğine ilişkin genel boyuta bakıldığında ortalamanın 2.87 ± 1.01 olduğu görülmektedir. Genel olarak bakıldığında öğrencilerin etkinliklere katılımının orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Boyutlara ait ortalama düzeylerin karşılaştırılması

Şekil 1. Yeterlilik boyutlarına ilişkin ortalama grafiği

Boyutlara ait ortalama grafiği incelendiğinde genel olarak öğretmen yeterliliğinin diğer boyutlara göre daha iyi durumda olduğu en fazla iyileştirme yapılması gereken durumun ders materyalleri olduğu görülmektedir.

Yeterlilik boyutlarının demografik değişkenlere göre karşılaştırılması

Tablo 10

Boyutların Mesleki Hizmet Süresine Göre Karşılaştırılması

Boyut	Hizmet süresi	n	Ort.	SS	F	P	Fark
Öğretmen yeterliliği	(1) 1-5 yıl	27	2.85	.93	3.18*	0.04	(1)-(3)
	(2) 6-10 yıl	24	3.26	.80			
	(3) 11 yıl veya üstü	27	3.47	.99			
Fiziki çalışma koşullarının uygunluğu	(1) 1-5 yıl	27	3.17	.94	3.70*	0.03	(1)-(2)
	(2) 6-10 yıl	24	2.47	.90			
	(3) 11 yıl veya üstü	27	2.71	.97			
Ders materyallerinin yeterliliği	(1) 1-5 yıl	27	2.77	.87	2.98	0.06	-
	(2) 6-10 yıl	24	2.23	.74			
	(3) 11 yıl veya üstü	27	2.49	.74			
Ders saatinin yeterliliği	(1) 1-5 yıl	27	2.61	.88	1.15	0.32	-
	(2) 6-10 yıl	24	2.60	.90			
	(3) 11 yıl veya üstü	27	2.93	.87			
Öğrencilerin etkinliklere katılım yeterliliği	(1) 1-5 yıl	27	3.10	1.02	3.00	0.06	-
	(2) 6-10 yıl	24	2.47	.94			
	(3) 11 yıl veya üstü	27	3.00	.98			

Ort.: Ortalama; SS:Standart Sapma; * $P < 0.05$

Boyutların mesleki hizmet süresine göre karşılaştırılması incelendiğinde öğretmen yeterliliğine ve fiziki koşulların uygunluğuna ilişkin görüşlerin mesleki hizmet süresine göre aynı düzeyde olmadığı söylenebilir ($P<0.05$). İkili karşılaştırma testlerinin sonuçları (fark sütunu) incelendiğinde 11 yıl veya üstü hizmet süresine sahip öğretmenlerin 1-5 yıl arası hizmet süresine sahip öğretmenlere göre öğretmen yeterliliğini daha iyi buldukları görülmektedir. Fiziki çalışma koşullarının uygunluğunu ilişkin ikili karşılaştırmada ise 6-10 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin 1-5 yıl arası hizmet süresine sahip öğretmenlere göre fiziki koşulları daha kötü buldukları söylenebilir.

Tablo 11

Boyutların Güzel Sanatlar Lisesindeki Hizmet Süresine Göre Karşılaştırılması

Boyut	Hizmet süresi	n	Ort.	SS	F	P	Fark
Öğretmen yeterliliği	1-5 yıl	45	3.00	.92	4.72*	0.01	(1)-(3)
	6-10 yıl	18	3.13	.92			
	11 yıl veya üstü	15	3.82	.82			
Fiziki çalışma koşullarının uygunluğu	1-5 yıl	45	2.91	.92	4.92*	0.01	(1)-(2)
	6-10 yıl	18	2.21	.86			(2)-(3)
	11 yıl veya üstü	15	3.13	1.02			
Ders materyallerinin yeterliliği	1-5 yıl	45	2.64	.83	3.92*	0.02	(1)-(2)
	6-10 yıl	18	2.06	.68			(2)-(3)
	11 yıl veya üstü	15	2.63	.71			
Ders saatinin yeterliliği	1-5 yıl	45	2.70	.91	1.49	0.23	-
	6-10 yıl	18	2.50	.85			
	11 yıl veya üstü	15	3.03	.83			
Öğrencilerin etkinliklere katılım yeterliliği	1-5 yıl	45	2.88	.96	1.56	0.22	-
	6-10 yıl	18	2.58	1.12			
	11 yıl veya üstü	15	3.20	.96			

Ort.: Ortalama; SS:Standart Sapma; * $P<0.05$

Boyutların güzel sanatlar lisesindeki hizmet süresine göre karşılaştırılması incelendiğinde öğretmen yeterliliğine, fiziki koşulların uygunluğuna ve ders materyallerinin yeterliliğine ilişkin görüşlerin güzel sanatlar lisesindeki hizmet süresine göre aynı düzeyde olmadığı söylenebilir ($P<0.05$). İkili karşılaştırma testlerinin sonuçları incelendiğinde 11 yıl veya üstü hizmet süresine sahip öğretmenlerin 1-5 yıl arası hizmet süresine sahip öğretmenlere göre öğretmen yeterliliğini daha iyi buldukları görülmektedir. Fiziki çalışma koşullarının

uygunluğunu ve ders materyallerinin yeterliliği ilişkin ikili karşılaştırmada ise 6-10 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre koşulları daha kötü buldukları söylenebilir.

Tablo 12

Boyutların Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Boyut	Eğitim	N	Ort.	SS	t	P
Öğretmen yeterliliği	Lisans	68	3.25	.90	1.67	0.10
	Y. Lisans	10	2.73	1.14		
Fiziki çalışma koşullarının uygunluğu	Lisans	68	2.83	.98	0.86	0.39
	Y. Lisans	10	2.55	.93		
Ders materyallerinin yeterliliği	Lisans	68	2.52	.82	0.44	0.66
	Y. Lisans	10	2.40	.76		
Ders saatinin yeterliliği	Lisans	68	2.76	.91	1.22	0.23
	Y. Lisans	10	2.40	.62		
Öğrencilerin etkinliklere katılım yeterliliği	Lisans	68	2.85	1.01	-0.60	0.55
	Y. Lisans	10	3.05	.98		

Ort.: Ortalama; SS:Standart Sapma;

Boyutların öğrenim durumuna göre karşılaştırılması incelendiğinde öğrenim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($P>0.05$). Yani, öğrenim durumu verilen cevaplarda önemli bir etkiye sahip değildir.

Tablo 13

Boyutların Mezun Olunan Lise Türüne Göre Karşılaştırılması

Boyut	Lise	N	Ort.	SS	t	P
Öğretmen yeterliliği	Güzel sanatlar	27	2.95	.79	-1.61	0.11
	Diğer	51	3.31	1.00		
Fiziki çalışma koşullarının uygunluğu	Güzel sanatlar	27	2.88	.94	0.60	0.55
	Diğer	51	2.74	.99		
Ders materyallerinin yeterliliği	Güzel sanatlar	27	2.42	.79	-0.71	0.48
	Diğer	51	2.55	.82		
Ders saatinin yeterliliği	Güzel sanatlar	27	2.71	.93	-0.05	0.96
	Diğer	51	2.72	.87		
Öğrencilerin etkinliklere katılım yeterliliği	Güzel sanatlar	27	2.69	.99	-1.20	0.23
	Diğer	51	2.97	1.01		

Boyutların mezun olunan lise türüne göre karşılaştırılması incelendiğinde lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($P>0.05$). Yani, mezun olunan lise türü verilen cevaplarda önemli bir etkiye sahip değildir.

Tablo 14

Boyutların Ana Çalgıya Göre Karşılaştırılması

Boyut	Hizmet süresi	n	Ort.	SS	F	P	Fark
Öğretmen yeterliliği	Yaylı çalgılar	36	3.35	.87	7.98	0.00	(1)-(3)
	Mızraplı-Tezeneli çalgılar	26	3.44	.95			(2)-(3)
	Diğer	16	2.42	.70			
Fiziki çalışma koşullarının uygunluğu	Yaylı çalgılar	36	2.92	1.00	2.67	0.08	-
	Mızraplı-Tezeneli çalgılar	26	2.92	.96			
	Diğer	16	2.30	.79			
Ders materyallerinin yeterliliği	Yaylı çalgılar	36	2.71	.82	4.70	0.01	(1)-(3)
	Mızraplı-Tezeneli çalgılar	26	2.54	.80			
	Diğer	16	2.00	.57			
Ders saatinin yeterliliği	Yaylı çalgılar	36	2.78	1.06	0.19	0.83	-
	Mızraplı-Tezeneli çalgılar	26	2.68	.81			
	Diğer	16	2.64	.51			
Öğrencilerin etkinliklere katılım yeterliliği	Yaylı çalgılar	36	2.97	.99	0.97	0.38	-
	Mızraplı-Tezeneli çalgılar	26	2.92	1.09			
	Diğer	16	2.56	.87			

Ort.: Ortalama; SS:Standart Sapma

Boyutların ana çalgıya göre karşılaştırılması incelendiğinde öğretmen yeterliliğine ve ders materyallerinin yeterliliğine ilişkin görüşlerin ana çalgıya göre aynı düzeyde olmadığı söylenebilir ($P<0.05$). İkili karşılaştırma testlerinin sonuçları incelendiğinde ana çalgısı yaylı veya mızraplı-tezeneli olan öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre öğretmen yeterliliğini daha iyi buldukları görülmektedir. Ders materyallerinin yeterliliği ilişkin ikili karşılaştırmada ise ana çalgısı yaylı olan öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre ders materyallerini daha iyi buldukları görülmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde bulunan öğretmen sayısı yeterli midir?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara varılmıştır.

-Araştırmadan elde edilen verilere göre piyano öğretmeni sayısının yeterli olduğu, MİÖY öğretmeni sayısı kısmen yeterli olduğu saptanmıştır. Yaylı çalgılar, mızraplı-tezeneli çalgılar, koro ve çalgı toplulukları öğretmenlerinin sayısı orta düzeyde yeterli olduğu, üflemeli çalgılar öğretmenlerinin ise sayıca yeterli olmadığı görülmüştür. Genel olarak bakıldığında öğretmenlerin sayıca orta düzeyde yeterli olduğu söylenebilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinin fiziki çalışma koşulları uygun mudur?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara varılmıştır.

-Müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre; çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfların aydınlatılmasının yeterli olduğu görülmüştür. Öte yandan bu sınıfların sayıca yetersiz olduğu saptanmıştır.

-Konser salonlarında akustik yapı, sıcaklık, aydınlatma, büyüklük ve teknik donanım(mikrofon, hoparlör vb.) ile ilgili sorulan sorularda genel olarak yetersiz bir durumun söz konusu olduğu saptanmıştır.

-Bireysel çalgı odalarının ise akustik yapı açısından oldukça yetersiz olduğu ve yine aynı şekilde sayıca da yetersiz olduğu görülmüştür.

-Müziksel işitme-okuma-yazma derslerinin yapıldığı sınıfların sıcaklığı ve aydınlatılması kısmen yeterli bulunmuştur. Ancak akustik yapı, büyüklük ve sayıca orta düzeyde yeterli olduğu görülmüştür. Genel olarak bakıldığında fiziki çalışma koşullarının yeterliliği vasatın altında kaldığı söylenebilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde öğrencilerin çalışma yapabilmeleri için ders materyalleri yeterli midir?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara varılmıştır.

-Okullarda üflemeli çalgılarla ilgili büyük bir yetersizlik olduğu görülmekle birlikte piyano ve yaylı çalgılarının da yetersiz olduğu saptanmıştır. Öte yandan mızraplı-tezeneli çalgıların orta düzeyde yeterli olduğu öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda saptanmıştır. Ders materyallerinin yeterliliğine genel olarak bakıldığında ise yetersiz olduğu söylenebilir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde öğrencilerin müzik kültürlerinin gelişmesi için (Bilişim Destekli Müzik vb.) ve müzik eğitimi ile ilgili derslerin (piyano, koro, çalgı toplulukları, bireysel çalgı) haftalık ders saati yeterli midir?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara varılmıştır.

-Bireysel çalgı derslerinin haftalık ders saatlerinin yetersiz olduğu saptanmıştır.

-Piyano dersi, çalgı toplulukları dersi, koro dersi ve öğrencilerin müzik kültürlerinin gelişmesi için verilen bilişim destekli müzik vb. derslerin ders saatleri orta düzeyde yeterli olduğu görülmüştür.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde öğrencilerin konser etkinliklerine katılımları durumdadır?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara varılmıştır.

-Müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre; öğrencilerin okul içi (öğretmenlerin veya öğretmen ve öğrencilerin birlikte gerçekleştirdiği) konser/dinleti etkinliklerine katılımları yeterli görülmeyle beraber misafir sanatçıların gerçekleştirdiği etkinliklere katılımıyla ilgili yetersizlik olduğu saptanmıştır.

-Öğrencilerin il/ilçe dışında yapılan konser, dinleti, festival vb. etkinliklere katılımlarında da yetersizlik görülmüştür. Öğrencilerin gelişimi için yapılan etkinlik sayısı ise orta düzeyde yeterli olduğu saptanmıştır.

Öneriler

1-Öğretmen sayıları ile ilgili olarak ise güzel sanatlar liselerinde öğretmenlik yapılabilmesi için “Başvurunun son günü itibariyle Bakanlık kadrolarında adaylık dahil en az üç yıl öğretmenlik yapmış olmak” şartının kaldırılması ya da 1 yıla düşürülmesi yararlı olabilir.

2-Okulların fiziki durumları ile ilgili olarak

Öğretmen-öğrenci motivasyonunun sağlanması ve derslerin verimli işlenmesi için, müzik alan derslerinin yapıldığı mekânların teknik düzeyde incelenip tadilatların yapılması ve yeni yapılan okullarda projelendirme aşamasında sıcaklık, akustik, teknik donanım gibi hususlara dikkat edilmesi yararlı olabilir.

3-Ders materyallerinin yeterliliğine bakıldığında okul müdürlükleri İl Milli Eğitim Müdürlükleri ve Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yaparak okulların mevcut durumları ile ilgili çalışmalar yapabilirler. Öğrencilerin sayılarına ve ihtiyaçlarına göre piyano, yaylı çalgı ve üfleli çalgılarla ilgili enstrümanları temin edebilirler.

4-Bireysel çalgı, piyano, koro gibi derslerin haftalık ders saati sayısı arttırılabilir.

5-İl / ilçe dışında yapılan konser, dinleti, festival vb. etkinliklere öğrencilerin katılımlarının sağlanabilmesi için il milli eğitim müdürlükleriyle ve Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapılabilir. Bu işbirliği sayesinde etkinliklere katılmanın öğrenciler için önemi anlatılabilir.

KAYNAKLAR

- Abacı, O. (2007). *Temel sanat eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Acay, S. (1999). *Şarkı dağarcığı*. Ankara: Yurtrenkleri.
- Akgün, A. (2003). *Günümüzde sanat eğitiminin birey ve toplum açısından önemi, sanat eğitimi programlarının bu perspektifte irdelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Akkaş, S. (2015). *Türkiye’de Cumhuriyet dönemi kültür ve müzik politikaları*. Ankara: Sonçağ
- Akyüz, Y. (1994). *Türk eğitim tarihi*. İstanbul: Kültür Koleji.
- Aydın, A. (1988). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı.
- Başar, H. (1998). *Sınıf yönetimi* (4. Baskı). Ankara: Önder.
- Bilen, M. (1996). *Plandan uygulamaya öğretim*. Ankara: Aydan Web Tesisleri.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Buyurgan S. & Buyurgan U. (2007). *Sanat eğitimi ve öğretimi* (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Coşkun, S. (2007). *Türkiye’de Anadolu güzel sanatlar liseleri (yaylı çalgılar) bireysel çalgı eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Dilsiz, Z. (2017). *Görme engelli ilköğretim okullarında müzik dersi sürecine ilişkin öğretmen görüşleri* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Er, A. (2012).*Güzel sanatlar ve spor liselerinin müzik bölümlerinde okutulmakta olan müziksel işitme okuma ve yazma derslerindeki Türk müziğine dayalı etkinliklere ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri*(Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Erden, M. (2012). *Eğitim bilimlerine giriş* (2. Baskı). Ankara: Arkadaş.
- Ersoy, A. (1993). *Sanat eğitiminin genel eğitime katkısı*. Ankara: MEB.
- Gençaydın, Z. (1990). *Sanat eğitiminin düşünsel temelleri. Orta öğretim kurumlarının resim-iş öğretimi ve sorunları*. Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Hacettepe Üniversitesi (1999).
Tarihçe.<http://www.konser.hacettepe.edu.tr/sayfa/hakkinda/tarihce> sayfasından erişilmiştir.
- Hesapçioğlu, M. (1998). *Öğretim ilke ve yöntemleri eğitim programları ve öğretimi*. (5. Baskı). İstanbul: Beta.
- Karakoç, E. & Şendurur, Y.(2015). İlköğretim okullarındaki özengen müzik eğitiminin öğrencilerin müziksel davranışlarına yansıması. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,6(1), 277-290.
- Karasar, N.(1991) *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kleberg,R.J.(1998)Über die qulietät von lernräumen.*Bildung und Erziehung* 51(1), 29-36.
- Kolukırık, K. (2015).*Türk müzik tarihinde Darül-elhan ve Darülelhan mecmuası*. Ankara: Barış.
- Konakcı,N. (2010).*Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi*.(Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2009).*Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi Öğretim Programı*. http://ogm.meb.gov.tr/belgeler/muziksel_isitme_okuma_yazma.pdf,sayfasından erişilmiştir.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (2016). *Güzel sanatlar lisesi öğretim programı çalgı toplulukları (Batı müziği) 11 ve 12. Sınıflar*. http://cankiriguzelsanatlarmeb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/18/01/325216/dosyalar/2016_08/15071621_calgi_topluluklarbat%C4%B11112.pdf sayfasından erişilmiştir.
- My Memur. (t.y.). Ders Çizelgeleri <https://www.mymemur.com.tr/d/file/haftalik-ders-cizelgeleri.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Özer, S.(2017). *Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı öğretim programında uygulanan viyolonsel eğitiminde Türk eserlerinin yerinin ve gerekliliğinin değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Resmi Gazete (2009, Haziran 16)<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm> sayfasından erişilmiştir.
- Resmi Gazete (2017, Mayıs 10)<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/05/20170510.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik.
- Sülün, E.(2007). *Anadolu güzel sanatlar liselerinde verilen müzik eğitiminin öğrencilerin meslek seçimine etkisi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Şahin, M. & Duman, R. (2008). Cumhuriyet'in yapılanma sürecinde müzik eğitimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*,7(16-17), 259-272.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri* Ankara: Müzik Eğitimi.
- Tezcan, M. (1985). *Eğitim sosyolojisi* (4. Baskı).Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Tezcan, M. (1988). *Eğitim sosyolojisi* (5. Baskı).Ankara: Ankara Üniversitesi.

- Tuzlak, B. (2004). *Sanat eğitimi ve çevre ilişkisi (İlköğretim(6.7.8.) sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi ve sanat eğitiminin çevredeki sanatsal objelere etkisine ilişkin görüşleri)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu. (2018). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Türkmen, U. (2010). Çocuğun bireysel toplumsal ve kültürel gelişiminde amatör müzik eğitiminin yeri problemleri ve çözüm önerileri. *İlköğretim Online Dergisi*9(3),960-970.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar – ilkeler – yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar- ilkeler – yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum*. Ankara: Evrensel.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar- ilkeler – yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum*. Ankara: Evrensel.
- Uçan, A.(1996).*İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Üstün, E. (2010). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yayla, F.(2006).*Üniversiter yapı içinde müzik öğretmeni yetiştirme sistemi*. Ulusal Müzik Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

EKLER

EK 1: Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar Ve Spor Liseleri Yönetmeliği

Millî Eğitim Bakanlığından:

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSELERİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğın amacı, güzel sanatlar ve spor liseleriyle ilgili iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, güzel sanatlar ve spor liseleriyle ilgili öğrenci seçimi, kayıt-kabul, nakil, eğitim ve öğretim, yönetimle ilgili iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 29 ve 33 üncü maddeleri ile 30/4/1992 tarihli ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- b) Okul: Güzel sanatlar ve spor liselerini,
- c) Veli: Öğrencinin anne, baba veya yasal olarak sorumluluğunu üstlenen kişiyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Okulun Amacı

Kuruluş

MADDE 5 – (1) Güzel sanatlar ve spor liseleri, Anadolu lisesi statüsünde olup güzel sanatlar ve spor eğitimi alanında yatılı, gündüzlü ve karma olarak ilköğretim üzerine 4 yıl eğitim ve öğretim yapılan okullardır. Bu okullar, öncelikle güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır.

Okulun amacı

MADDE 6 – (1) Öğrencilerin Türk Millî Eğitiminin genel ve özel amaçları yanı sıra güzel sanatlar ve spor alanlarında;

a) İlgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili temel bilgi ve beceriler kazanmalarına yönelik eğitim-öğretim görmelerini ve alanlarında başarılı bireyler olarak yetişmelerini,

b) Güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,

c) Türk sanat, kültür ve sporuna katkıda bulunan ve başarıyla temsil eden bireyler olarak yetişmelerini,

ç) İş birliği içinde çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazanarak takım ruhu ile hareket etmelerini,

d) Alanlarıyla ilgili araştırma yaparak yorum ve uygulama yetkinliğine ulaşabilmelerini,

e) Millî ve milletlerarası sanatsal ve sportif faaliyetleri takip ederek bilgi ve kültürlerini geliştirmelerini,

f) Spor disiplini ve centilmenliği ile sanatçı duyarlılığını benimseyen bireyler olarak yetişmelerini

sağlamaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kontenjan, Başvuru, Öğrenci Seçimi, Kayıt-Kabul ve Nakiller

Kontenjan

MADDE 7 – (1) Bir öğretim yılında güzel sanatlarla ilgili alanların her birine alınacak öğrenci sayısı otuzu; spor alanına alınacak öğrenci sayısı ise doksanı geçemez.

(2) Okul yönetimince belirlenen ve il veya ilçe millî eğitim müdürünce uygun görülen, alanlara göre dokuzuncu sınıflara yeni alınacak öğrenci kontenjanı, her ders yılı mayıs ayının son haftası içinde Bakanlığın ilgili öğretim birimine bildirilir ve ilgili birimce ilan edilir.

(3) Sınıf mevcutları otuzu geçemez. Ancak sınıf tekrarı yapan öğrenci bulunması hâlinde bu sayının üzerine çıkılabilir.

Başvuru

MADDE 8 – (1) İlköğretim okulunu o yıl bitirenler yetenek sınavına girmek için tercih ettikleri bir güzel sanatlar ve spor lisesi müdürlüğüne müracaat ederler.

(2) Başvurular, ders kesimiyle başlar ve temmuz ayının üçüncü haftasının son iş gününe kadar devam eder.

(3) Okul müdürlükleri, sınav giriş belgesini (EK- 1) düzenler ve her program için temmuz ayının son haftası içerisinde öğrenci listesini ayrı ayrı ilan eder.

(4) Ülkemizde öğrenim görme şartlarını taşıyan yabancı uyruklu öğrenciler hakkında da diğer öğrenciler gibi işlem yapılır.

Öğrenci seçimi ve kayıt-kabul

MADDE 9 – (1) Öğrenci seçimi, ağustos ayının ilk haftası içerisinde okullarda oluşturulan komisyon tarafından iki aşamalı yetenek sınavı ile yapılır. Sınavlar, resmî tatil günlerine denk gelmesi hâlinde takip eden hafta içerisinde yapılır. Gerekğinde sınavlara cumartesi ve pazar günleri de devam edilir.

(2) Komisyon, okul müdürünün başkanlığında her alan için ayrı ayrı beş alan öğretmeninden oluşturulur. Komisyon üyesinin üçü ilgili okul öğretmenleri, ikisi ise il veya ilçe millî eğitim müdürlüğünce belirlenen diğer okulların öğretmenleri arasından seçilir. Gerekğinde il veya ilçe millî eğitim müdürlüğünce öğretmen görevlendirmesi yapılabilir.

(3) Komisyon, sınavlara ilişkin esaslar ile puanlama ölçütlerini belirler. Değerlendirme, 100 (yüz) tam puan üzerinden yapılır.

(4) Değerlendirme sonunda birinci ve ikinci aşama sınav puanlarının aritmetik ortalaması alınır ve her alan için 50 (elli) puan barajını aşan adaylardan en yüksek puanı alanlardan başlanarak sıralama yapılır. Belirlenen kontenjan kadar asıl ve yedek liste ilan edilir.

(5) Kesin kayıtlar, asıl listeden başlanarak ağustos ayının ikinci haftası içerisinde yapılır. Açık kontenjan bulunması durumunda; yedek listeden puan sırasına göre açık kontenjan kadar kesin kayıt yaptırmaya hak kazananlar tespit edilerek ağustos ayının üçüncü haftasının ilk iş günü mesai saati bitiminde okul müdürlüklerince ilan edilir ve yedek listeden kesin kayıt hakkı kazanan öğrencilerin kayıtları takip eden dört iş günü içerisinde yapılır. Buna rağmen açık kontenjanı bulunan okullar, yedek listeden öğrenci kayıtlarına ağustos ayının son haftasının mesai bitimine kadar devam ederler.

(6) Açık kontenjanı bulunan ancak yedek listesi olmayan veya yedek listede yeterli sayıda öğrenci bulunmayan okullar, eylül ayının ilk haftası içerisinde aynı usulle sınav yaparak öğrenci alır.

(7) Öğretim yılında nakiller dışında öğrenci kayıt ve kabulü yapılmaz.

Nakiller

MADDE 10 – (1) Bu okullar arasında öğrenci nakilleri;

a) Naklen gidilmek istenilen okulda, öğrenim gördüğü alan ve sınıflarda açık kontenjan bulunması hâlinde,

b) 9 uncu sınıflar için ilköğretim diploma puanı, diğer sınıflar için alt sınıf veya sınıflara ait yıl sonu başarı puanı veya puanlarının aritmetik ortalaması alınarak puan üstünlüğüne göre

ilgili okul müdürlüğüne yapılır.

(2) Bütün sınıflarda alanlara göre oluşacak açık kontenjanlar, haftanın ilk iş günü mesai bitimine kadar okul yönetimince tutanakla tespit edilerek takip eden üç iş günü süresince okul, il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinin internet adresinde ilan edilir. Ancak, ders yılı içinde öğrencilerin kendi istekleriyle ayrılması nedeniyle boşalan kontenjanlar on günlük sürenin bitiminde ilan edilir.

(3) Kendi istekleriyle ayrılan öğrenciler, on gün içinde okullarına geri dönebilirler. Ancak, 9 uncu sınıfa yeni kayıt olan öğrencilerden, kayıt döneminde ayrılanlar isterlerse asıl kayıtların yapıldığı sürede geri dönebilirler.

(4) Nakil için başvuru, açık kontenjanın ilan süresi içinde öğrencinin öğrenim gördüğü okuldan velisinin alacağı Öğrenci Nakline Esas Durum Belgesi (EK- 2) ile birlikte naklen gidilmek istenilen okul müdürlüğüne yapılır.

(5) Nakil başvuruları, öğrenim görülen alan ve sınıf seviyesinde açık kontenjan bulunması şartı ile bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen esaslara göre haftanın son iş günü okul yönetimince değerlendirilerek ilan edilir. Ancak, nakil için başvuruda bulunan öğrenci sayısının ilan edilen açık kontenjandan fazla olması ve puanların eşitliği hâlinde kur'a ile belirlenen öğrencinin nakli kabul edilir. Sonuç, öğrenci velisine ve ilgili okul müdürlüğüne yazılı olarak en geç iki iş günü içerisinde bildirilir.

(6) Naklin uygun bulunması ile ilgili tebliği izleyen üç iş günü içinde, yeni okula kayıt yaptırılması zorunludur. Ancak, öze bağlı sebeplerle bu sürenin aşılması durumunda, özrün on gün içerisinde belgelendirilmesi şartıyla da kayıt yaptırılabilir. Nakli kabul eden okul müdürlüğüne öğrencinin tasdikname ve öğrenci dosyası geldiği okulundan istenir.

(7) Bu okullara, resmî ve özel güzel sanatlar ve spor liseleri ile üniversitelerin bünyesinde bulunan konservatuarlara bağlı ortaöğretim okul veya kurumlarından öğrenci nakli yapılır. Bu okullardan resmî ve özel diğer ortaöğretim kurumlarına geçiş ise ilgili mevzuat hükümleri ile okulların yönetmeliklerinde yer alan nakil şartlarına göre yapılır.

(8) Üniversitelerin bünyesinde bulunan konservatuarlara bağlı ortaöğretim okul veya kurumlarındaki öğrencilerin nakilleri de yukarıdaki hükümler doğrultusunda yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Öğretim Programları, Alanlar, Alan Uygulamaları ve Etkinlikler,

İş Birliği ve Başarının Değerlendirilmesi

Öğretim programları

MADDE 11 – (1) Bu okullarda;

a) Bakanlıkça uygun görülen ders çizelgeleri ve öğretim programları uygulanır. Programlar düzenlenirken alanın özelliğine göre yabancı dil dersleri ile sanat ve spor derslerine ağırlık verilir.

b) Eğitim ve öğretim Türkçe yapılır. Alan derslerindeki sanat ve sporla ilgili terimlerin yabancı dildeki karşılıkları da öğretilir.

Alanlar

MADDE 12 – (1) Bu okullarda resim, müzik ve spor alanları ile branşlaşmaya yönelik alt branşlar açılır. Bakanlığın uygun görmesi durumunda güzel sanatlara yönelik program uygulayan başka alanlar da açılabilir. Ancak, bütün alanların aynı okul bünyesinde açılma zorunluluğu yoktur. Açılacak alanlar, okulun fiziki alt yapısı ve çevre şartları dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Alan uygulamaları ve etkinlikler

MADDE 13 – (1) Alan uygulamaları ve etkinlikler, öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre bireysel veya toplu olarak öğretmen gözetiminde yapılan serbest

çalışmalardır. Bu çalışmalarda okul yönetimince; öğrencilerin okulun spor salonu, spor sahası ve diğer spor alanları ile resim atölyesi, müzik odası, laboratuvar, kitaplık ve konferans salonu gibi imkânlarından yararlanmaları için gerekli önlemler alınır.

(2) Okullarda güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili hangi alan uygulamalarına ve etkinliklere yer verileceğine okul, çevre ve uygulanan programların özelliğine göre zümre öğretmenler kurulunun önerisi doğrultusunda okul yönetimince karar verilir.

(3) Öğrenciler güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili etkinliklere, uygulama çalışmalarına, öğretmenlerinin gözetim ve sorumluluğunda katılır ve bu sürelerde izinli sayılırlar.

İş birliği

MADDE 14 – (1) Güzel sanatlar ve spor liselerinde eğitim-öğretimin geliştirilmesi yönünde çevrede bulunan yükseköğretim kurumları, gençlik ve spor il veya ilçe müdürlüğü, il kültür ve turizm müdürlüğü, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, spor kulüpleri ile diğer resmî ve özel kurum veya kuruluşlarla iş birliği yapılarak her türlü araç-gereç, öğretim elemanı ve diğer imkânlardan yararlanılması için çaba gösterilir.

Başarının değerlendirilmesi

MADDE 15 – (1) Öğrenci başarısının değerlendirilmesi, 8/12/2004 tarihli ve 25664 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Elektronik ortamdan yararlanma

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde gerektiğinde elektronik ortamdan da yararlanılabilir.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâller

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde ortaöğretim okul veya kurumlarında uygulanan diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Mevcut öğrencilerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Öğrenimine Anadolu güzel sanatlar lisesi ile spor lisesi öğrencisi olarak başlayan ve hâlen bu okulların bünyelerinde öğrenime devam eden öğrencilerin her türlü iş ve işlemleri, öğrenim hakları sona erinceye kadar bu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan 1/2/2005 tarihli ve 25714 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Spor Liseleri Yönetmeliği ile 6/11/2008 tarihli ve 27046 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Güzel Sanatlar Eğitim Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Yürürlükten kaldırılan Yönetmelikler

MADDE 18 – (1) 1/2/2005 tarihli ve 25714 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Spor Liseleri Yönetmeliği ile 6/11/2008 tarihli ve 27046 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Güzel Sanatlar Eğitim Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

(MEB, 2009)

EK 2: Güzel Sanatlar Eğitimi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

Güzel Sanatlar Eğitimi yönetmeliği 10 Mayıs 2017 tarihinde yayımlanan 30062 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlandığı üzere yürürlükten kaldırılmıştır. (s.17)

Millî Eğitim Bakanlığından:

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ YÖNETMELİĞİNİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 6/11/2008 tarihli ve 27046 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Güzel Sanatlar Eğitimi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Güzel sanatlar eğitimi yönetmeliğinin yürürlükten kaldırılması ile bu okulların amaçları Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nde belirtilmiştir.

Ortaöğretim kurumlarının amaçları

MADDE 7- (1) Ortaöğretim kurumları;

- a) Öğrencileri bedenî, zihnî, ahlâkî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmeyi, demokrasi ve insan haklarına saygılı olmayı, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamayı,
- b) Öğrencileri ortaöğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vererek yükseköğretime, mesleğe, hayata ve iş alanlarına hazırlamayı,
- c) Eğitim ve istihdam ilişkilerinin Bakanlık ilke ve politikalarına uygun olarak sağlıklı, dengeli ve dinamik bir yapıya kavuşturulmasını,
- ç) Öğrencilerin öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularının geliştirilmesini,
- d) Öğrencilere çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazandırmayı,
- e) (Değişik:RG-13/9/2014-29118) Anadolu imam hatip liselerinde; imamlık, hatiplik ve Kur’an kursu öğreticiliği gibi dinî hizmetlerin yerine getirilmesine kaynaklık edecek gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılmasını
- f) Öğrencilerin dünyadaki gelişme ve değişimleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenebilmelerini, g) Öğrencilerin bilgi ve becerilerini kullanarak proje geliştirerek bilgi üretebilmelerini,
- ğ) Teknolojiden yararlanarak nitelikli eğitim verilmesini,
- h) Hayat boyu öğrenmenin bireylere benimsetilmesini,
- ı) Eğitim, üretim ve hizmette uluslararası standartlara uyulmasını ve belgelendirmenin özendirilmesini amaçlar.

(2) Ayrıca:

- a) Fen liseleri, fen ve matematik alanlarında; sosyal bilimler liseleri, edebiyat ve sosyal bilimler alanlarında öğrencilerin bilim insanı olarak yetiştirilmelerine kaynaklık etmeyi,

- b) (Mülga:RG-21/6/2014-29037)
- c) Güzel sanatlar liseleri, öğrencilere güzel sanatlarla ilgili temel bilgi ve beceriler kazandırmayı ve güzel sanatlar alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmeyi,
- ç) Spor liseleri, öğrencilere beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi ve beceriler kazandırmayı, beden eğitimi ve spor alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmeyi,
- d) (Değişik: RG 16/9/2017-30182) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında;
- 1) Sanayi, ticaret, tekstil, inşaat, turizm, kimya, tarım, sağlık ve benzeri alanlarda ulusal ve uluslararası standartlar ve sınıflamalara, ulusal yeterliklere ve mevzuata dayalı olarak işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikte işgücünün yetiştirilmesi, mesleki bilgi ve becerilerin güncellenmesi ve uygulanan programlarla girişimcilik bilinci, meslek ahlâkı, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal ve çevresel sorumluluk bilinci ile iş alışkanlığı kazandırılarak istihdama hazırlanmasını,
- 2) Önceki öğrenmelerin tanınması, mesleki eğitim belgelerinin denkliği ve belgelendirilmesini,
- e) Anadolu imam-hatip liseleri ve imam-hatip liselerinde; imamlık, hatiplik ve Kur'an kursu öğreticiliği gibi dinî hizmetlerin yerine getirilmesine kaynaklık edecek gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılmasını amaçlar.

EK 3: Ders Çizelgeleri

GÜZEL SANATLAR LİSESİ HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ (MÜZİK)						
DERSLER		9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF	
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2	
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3	
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	1	1	1	1	
	TARİH	2	2	-	-	
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-	
	COĞRAFYA	2	2	-	-	
	MATEMATİK	6	4	-	-	
	FİZİK	2	2	-	-	
	KİMYA	2	2	-	-	
	BİYOLOJİ	3	3	-	-	
	SAĞLIK BİLGİSİ	1	-	-	-	
	FELSEFE	-	-	2	-	
	YABANCI DİL	3	2	2	2	
	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	2	2	
	GÖRSEL SANATLAR	1	1	1	1	
	TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	-	1	
	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA	2	4	4	4	
	PİYANO	1	2	2	2	
	TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI	1	2	2	2	
	TÜRK MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	-	2	2	2	
	BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	-	2	2	2	
	DRAMA		1	-	-	
	MÜZİĞE GİRİŞ	1	-	-	-	
	MÜZİK BİÇİMLERİ	-	-	-	1	
	TÜRK MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2	
	BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2	
	BATI MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	1	-	
	GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	-	1	
	BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK	-	-	1	-	
	BİREYSEL SES EĞİTİMİ	-	-	-	1	
	ÇALGI BAKIMI VE ONARIMI	-	-	-	1	
		ORTAK DERS SAATİ TOPLAMI	35	39	33	32
SEÇMELİ DERSLER	DİL VE ANLATIM	SEÇMELİ DİL VE ANLATIM (2)	-	-	3	3
		SEÇMELİ TÜRK EDEBİYATI (2)	-	-	2	2
		DİKSİYON VE HİTABET (1)	(1)	-	(1)	(1)
		OSMANLI TÜRKÇESİ (3)	(2)	-	(2)	(2)
	MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ	TEMEL MATEMATİK (2)	-	-	2	2
		İLERİ MATEMATİK (2)	-	-	6	6
		İLERİ FİZİK (2)	-	-	4	4
		İLERİ KİMYA (2)	-	-	4	4
		İLERİ BİYOLOJİ (2)	-	-	3	3
		ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
SOSYAL		SEÇMELİ TARİH (1)	-	-	4	-

	BİLİMLER	ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ (1)	-	-	-	4
		SEÇMELİ COĞRAFYA (2)	-	-	4	4
		PSİKOLOJİ (1)	-	-	2	2
		SOSYOLOJİ (1)	-	-	2	2
		MANTIK (1)	-	-	2	2
		BİLGİ KURAMI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		SEÇMELİ FELSEFE (1)	-	-	-	(1)(2)
		DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)	(1)	-	(1)	(1)
		İŞLETME (1)	(2)	-	(2)	(2)
		EKONOMİ (1)	(2)	-	(2)	(2)
		GİRİŞİMCİLİK (1)	(1)	-	(1)	(1)
		YÖNETİM BİLİMİ (1)	(2)	-	(2)	(2)
		ULUSLARARASI İLİŞKİLER (1)	(2)	-	(2)	(2)
	DİN, AHLAK VE DEĞERLER	KUR'AN-I KERİM (3)	(2)	-	(2)	(2)
		HZ. MUHAMMED'İN HAYATI (3)	(2)	-	(2)	(2)
		TEMEL DİNİ BİLGİLER (2)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	YABANCI DİLLER VE EDEBİYATI	SEÇMELİ BİRİNCİ YABANCI DİL (2)	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		SEÇMELİ İKİNCİ YABANCI DİL (2)	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		ALMAN EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		İNGİLİZ EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		FRANSIZ EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	SPOR VE SOSYAL ETKİNLİK	SEÇMELİ BEDEN EĞİTİMİ (3)	(2)	-	(2)	(2)
		SOSYAL ETKİNLİK (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	GÜZEL SANATLAR	SEÇMELİ GÖRSEL SANATLAR (3)	(2)	-	(2)	(2)
		SANAT TARİHİ (1)	(2)	-	(2)	(2)
	BİLİŞİM	BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		PROJE HAZIRLAMA (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
SEÇİLEBİLECEK DERS SAATİ SAYISI		4	-	6	7	
REHBERLİK VE YÖNLENDİRME		1	1	1	1	
TOPLAM DERS SAATİ		40	40	40	40	

EK 4: İzin Dilekçesi

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Sayı : 84037561/605.01/1484738
Konu: Araştırma İzni

06.02.2017

GAZİ ÜNİVERSİTESİNE REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

- İlgi: a) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 03.02.2017 tarihli ve 80287700-302.08.01/234 sayılı yazısı.
b) 07/02/2013 tarihli ve B.080.YET.00.20.00.0/3616 sayılı yazı (Genelge No:2012/13)

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Tuğçe Elif MUTLU, Prof.Dr. Yılmaz ŞENDURUR'un danışmanlığında yürüttüğü "Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümlerinin Mevcut Durumlarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi" konulu tezi ile ilgili olarak anket uygulamasına dair ilgi (a) yazı ve ekleri incelenmiştir.

Gazi Üniversitesince kabul edilerek onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen 2 bölüm (Kişisel Bilgiler 6 soru, anket 40 soru) oluşan veri toplama araçlarının ilgi (b) genelge doğrultusunda, eğitim ve öğretim aksatılmadan, gönüllülük esas olmak üzere, ders saatleri dışında, ilgi (a) yazı eki listede yer alan Genel Müdürlüğümüze bağlı Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan müzik öğretmenlerine uygulanmasında bir sakınca görülmemiş olup gerekli duyurunun Üniversiteniz tarafından yapıp araştırma tamamlandıktan sonra araştırma dokümanlarının bir örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi hususunda

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Ercan TÜRK
Bakan a.
Genel Müdür

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
1/20

07 Şubat 2017

Fevzi PARLAK
VHKİ

Atatürk Blv. 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağı: www.meb.gov.tr
e-posta: adsoyad@meb.gov.tr

Muammer AKSOY Şube Müdürü
Tel: (0 312) 4131513
Faks: (0 312) 4180739

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e603-3554-3c6d-be3b-3972 kodu ile teyit edilebilir.

EK 5: Yönerge

**DOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE BULUNAN
GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDEKİ MÜZİK BÖLÜMLERİNİN MEVCUT
DURUMLARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Değerli Meslektaşım,

Bu anket ‘Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümlerinin Mevcut Durumlarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi’ konulu yüksek lisans tezi için gerekli verileri sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırma, kişisel bilgiler(6 soru) , anket (40 soru) olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Anket, müzik bölümlerinin yeterli sayıda öğretmene sahip olup olmadığı, okulların fiziki çalışma koşulları, ders materyalleri, müzik eğitimiyle ilgili haftalık ders saatlerinin ve konser etkinliklerinin yeterliliği ile ilgili konuları içermektedir. Maddelerde sizin görüşünüze uygun olan seçeneklerden sadece bir tanesini (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

Maddelere verilen yanıtlar araştırmaya veri sağlamak amacıyla kullanılacaktır ve kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Araştırmacı:

Tuğçe Elif MUTLU

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

EK 6: Kişisel Bilgiler

KİŞİSEL BİLGİLER

1) Hangi okulda görev yapmaktasınız?

2) Meslekteki hizmet süreniz nedir?

() 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15-20 yıl () 20 yıl ve üzeri

3) Güzel Sanatlar Lisesindeki hizmet süreniz nedir?

() 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15-20 yıl () 20 yıl ve üzeri

4) Öğrenim durumunuz nedir?

() Lisans Mezunu () Yüksek lisans Mezunu () Doktora Mezunu () Sanatta Yeterlilik

5) Mezun olduğunuz lisenin türü nedir?

() Güzel Sanatlar Lisesi () Diğer

6) Lisans eğitiminiz süresince öğrenim gördüğünüz ana çalgı nedir?

() Yaylı Çalgılar () Üflemeli Çalgılar () Vurmalı Çalgılar () Mızraplı-Tezeneli Çalgılar

() Piyano () Diğer

EK 7: Anket

	ANKET SORULARI	TAMAMEN	OLDUKÇA	ORTA	AZ	HiÇ
1	Okulumuzda piyano öğretmeni sayısı yeterlidir.					
2	Okulumuzda yaylı çalgılar öğretmeni sayısı yeterlidir.(Keman,viyola,viyolonsel,kontrbas)					
3	Okulumuzda üflemeli çalgılar öğretmeni sayısı yeterlidir.(Yanflüt, klarnet vb.)					
4	Okulumuzda mızraplı-tezeneli çalgılar öğretmeni sayısı yeterlidir.(Bağlama,gitar,ut,kanun vb.)					
5	Okulumuzda görev yapan M.İ.O.Y. Öğretmeni sayısı yeterlidir.					
6	Okulumuzda görev yapan koro öğretmeni sayısı yeterlidir.					
7	Okulumuzda görev yapan çalgı toplulukları öğretmeni sayısı yeterlidir.					
8	Bireysel çalışma odalarının sayısı yeterlidir.					
9	Bireysel çalışma odalarının sıcaklığı verimli çalışmaya uygundur.					
10	Bireysel çalışma odalarının aydınlatılması verimli çalışmaya uygundur.					
11	Bireysel çalışma odalarının büyüklüğü verimli çalışmaya uygundur.					
12	Bireysel çalışma odalarının akustik yapısı verimli çalışmaya uygundur.					
13	M.İ.O.Y. sınıflarının sayısı yeterlidir.					
14	M.İ.O.Y. sınıflarının sıcaklığı dersin verimli işlenmesine uygundur.					
15	M.İ.O.Y. sınıflarının aydınlatılması dersin verimli işlenmesine uygundur.					
16	M.İ.O.Y.sınıflarının büyüklüğü dersin verimli işlenmesine uygundur.					
17	M.İ.O.Y. sınıflarının akustik yapısı dersin verimli işlenmesine uygundur.					
18	Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfların sayısı yeterlidir.					
19	Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın sıcaklığı dersin verimli işlenmesine uygundur.					
20	Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın aydınlatılması dersin verimli işlenmesine uygundur.					
21	Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın büyüklüğü dersin verimli işlenmesine uygundur.					
22	Çalgı toplulukları derslerinin yapıldığı sınıfın akustik yapısı dersin verimli işlenmesine uygundur.					
23	Konser salonunun akustik yapısı yapılan etkinliklere uygundur.					
24	Konser salonunun sıcaklığı yapılan etkinliklere uygundur.					
25	Konser salonunun aydınlatılması yapılan etkinliklere uygundur.					
26	Konser salonunun büyüklüğü yapılan etkinliklere uygundur.					
27	Konser salonunun teknik donanımı yapılan etkinliklere uygundur.(Mikrofon,Hoparlör,Projektör vb.)					
28	Okulumuzda öğrencilerin yararlanması için yaylı çalgı sayısı yeterlidir.(Keman,viyola,viyolonsel,kontrbas)					
29	Okulumuzda öğrencilerin yararlanması için üflemeli çalgı sayısı yeterlidir.(Yanflüt, klarnet vb.)					
30	Okulumuzda öğrencilerin yararlanması için mızraplı-tezeneli çalgı sayısı yeterlidir.(Bağlama,gitar,ut,kanun vb.)					
31	Okulumuzda öğrencilerin yararlanması için piyano sayısı yeterlidir.					
32	Piyano dersinin haftalık ders saati yeterlidir.					

33	Çalgı toplulukları dersinin haftalık ders saati yeterlidir.					
34	Koro derslerinin haftalık ders saati yeterlidir.					
35	Bireysel çalgı derslerinin haftalık ders saati yeterlidir.(Yaylı,üflemeli vb.)					
36	Öğrencilerin müzik kültürlerinin gelişmesi için verilen Bilişim Destekli Müzik vb. derslerin haftalık ders saati yeterlidir.					
37	Öğrencilerimiz il / ilçe dışında yapılan konser,dinleti,festival vb. etkinliklere katılmaktadır.					
38	Öğrencilerimiz okulumuza davet edilen misafir sanatçıların gerçekleştirdiği etkinliklere katılmaktadır.					
39	Öğrencilerimiz okulumuzda gerçekleştirilen konser /dinleti etkinliklerine katılmaktadır.					
40	Okulumuzda öğrencilerin gelişimi için yapılan etkinlik sayısı yeterlidir.(konser,dinleti vb.)					

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...